

wroclaw.pl

Zwykli niezwykli

Mimo trudnej sytuacji
i problemów przyjmują
pomocną dłoń
i zaczynają pracować.
str. 10-11

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 48 (161), 19.12.2023-3.01.2024

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 9

Do szopki, hej!

Zapisz już dziecko na półkolonie zimowe

Ferie na Dolnym Śląsku będą trwały od 15 do 28 stycznia 2024 roku. Sprawdź, gdzie możesz zapisać swoje dziecko na zajęcia we Wrocławiu.

str. 4

Aleją Wielkiej Wyspy jeszcze w tym roku

Trasa łącząca aleję Armii Krajowej z aleją Paderewskiego jeszcze się nie skończyła, ale osiągnęła ten etap, że może zostać dopuszczona do ruchu.

str. 5

Різдвяні традиції у Польщі

Під час різдвяних свят у Польщі можна зустріти низку цікавих традицій. Дізнатися про них можна в нашій статті.

c. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

TOMASZ HOŁOD

Szanowni Państwo,

Święta Bożego Narodzenia to ten czas w roku, gdy zwykliśmy wracać do tych najważniejszych, choć zdawałoby się też i najprostszych słów. Szukamy ich, gdy bierzemy do rąk opłatek lub gdy piszemy życzenia, które trafią do naszych przyjaciół i najbliższych. Każdy ma swoje własne słowa, za którymi chce wyrazić się to, co w istocie najważniejsze – przypomnienie o bliskości, o drugim – ważnym – człowieku, o tym, że potrzebujemy siebie nawzajem, nawet jeśli w codziennym zabieganiu zapominamy sobie o tym powiedzieć.

Życzę Państwu Świąt pełnych tej właśnie bliskości. Czasu, który czasami przemyka nam przez palce, dla drugiego człowieka, to znaczy też i dla nas samych, bo

w tym spotkaniu z drugim człowiekiem, także każdy z nas jest istotny. Pokoju i nadziei – po tych trudnych i niepewnych latach. I uśmiechu, takiego z głębi serca, który gości na naszych twarzach, gdy spotykamy kogoś dawno nie widzianego, za kim tęskniliśmy. A zdarza się przecież, że tęsknimy za czasem ze sobą, nawet będąc bardzo blisko.

Niech to będą dobre Święta, dobry czas dla każdego z Państwa, dla Wrocławia, dla naszej wspólnoty. I niech Nowy Rok przyniesie nam to, o czym każdy z nas mniej lub bardziej skrycie marzy.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA NA ŚWIĘTA

							
ND. 24.12	PN. 25.12	WT. 26.12	ŚR. 27.12	CZW. 28.12	PT. 29.12	SOB. 30.12	ND. 31.12
4°C	5°C	7°C	7°C	7°C	5°C	7°C	5°C

ODWIEDŹ AROMATYCZNE MIASTO Z PIERNIKA

Miasto z Piernika już po raz trzeci zagościło we wrocławskim Sky Tower (ul. Powstańców Śląskich 95, I p.). To prawdopodobnie najśladzka i najbardziej aromatyczna wystawa na świecie. Zobaczymy na niej budynki i figury wykonane z ponad 1600 kg korzennego ciasta, w tym wrocławski ratusz, zoo, dom Baby Jagi, dworzec i setki chatki z piernika. I... pocujemy niezwykły, świąteczny aromat, który jest rezultatem użycia, aż 200 kg miodu i 50 kg przypraw korzennych. Miasto znajduje się pod słodką pierzynką z lukru, do którego zużyto 421 jajek, 210 cytryn i 465 kg cukru pudru. Palce lica! Miasto z Piernika jest częścią Kolejkowa. Na obydwie wystawy obowiązuje jeden bilet wstępu, można je oglądać codziennie w godz. 10–18 w dni powszednie oraz w godz. 10–19 we wszystkie niedziele i święta. Kolejkowo i Miasto z Piernika będzie można zwiedzać także w pierwszy i drugi dzień świąt, a Miasto z Piernika będzie otwarte do końca lutego 2024.

KARTKA Z KALENDARZA

• 19 grudnia 1915 •

we Wrocławiu zmarł
Alois Alzheimer,
profesor psychiatrii
Uniwersytetu
Wrocławskiego

• 20 grudnia 2019 •

do wrocławskiej
katedry powrócił
srebrny ołtarz biskupa
Jerina

• 1 stycznia 1950 •

założono Akademię
Lekarską we
Wrocławiu, dzisiejszy
Uniwersytet Medyczny

Czas na prezenty... Może z Wrocławia?

Nieważne, czy przynosi je Gwiazdka, Dziadek Mróz, czy Dzieciątko, wszyscy lubią je dostawać. A jeśli jeszcze są indywidualnie dobrane lub stanowią pamiątkę z ulubionego miasta – ucieszą szczególnie. Dlatego my polecamy prezenty z Wrocławia.

Agata Zięba

Na wrocławskim Jarmarku Bożonarodzeniowym stanął domek z miejskimi gadżetami. Kupimy tu idealne świąteczne prezenty z wrocławskimi symbolami.

Z herbem miasta

Są torby płóciennne (29 zł), czapki z daszkiem (69 zł), t-shirty (69 zł) i bluzy z kapturem (169 zł) z herbem miasta. Dla dzieci kupimy maskotki krasnali (duża za 44 zł, mała za 34 zł). Dla mamy można nabyć elegancką parasolkę za 79 zł, dla taty np. powerbank (99 zł), a dla łasucha ooogromny domek z piernika (230 zł). Co ciekawe, znajdziemy tu także gadżety z aquaparku: kubeczki, bluzy, poncza kąpielowe dla dorosłych i dla dzieci.

Od MPK, WKS Śląsk czy Hali

Jeśli chcemy kupić prezenty z innych wrocławskich instytucji, zajrzyjmy na stronę sklep.mpk.wroc.pl. Tu znajdziemy bluzy dla fanów komunikacji z ciekawymi napisami (od 145 do 150 zł), a nawet... koszulkę z motywem szyn!

Dla prawdziwego kibica WKS Śląsk Wrocław nie

będzie lepszego prezentu, jak fanowski szalik albo czapka – idealne na zimne dni. Kupimy je w sklepie przez stronę sklep.slaskwroclaw.pl tradycyjne i w specjalnej świątecznej odsłonie (szalik 45 zł, czapka 65 zł). Ponadto w ofercie są: kubeczki, bluzy, koszulki polo i zwykłe t-shirty, a nawet krawaty czy akcesoria szkolne. Śląsk proponuje na prezent także vouchery na mecze.

twórca Max Berg: torboplecak (39 zł), magnesy (10 zł), wielkoformatowe zdjęcia (25 zł), kubki (od 25 zł). Online na prezent można kupić bilet na wybrane wydarzenie.

Dla koneserów sztuki

Ciekawe pamiątki, które nadadzą się na prezent, mają także wrocławskie muzea. W Muzeum Narodowym na sklep.mnwr.pl znajdziemy np.: piórnik (29 zł), ściereczki do okularów (15 zł) czy notesy (14 zł) z nadrukami dzieł ze zbiorów

muzeum. A w Muzeum Architektury efektowne magnesy (10 zł), torby (40 zł) i plakaty (90 zł).

Coś od rzemieślnika

Fantastyczną inicjatywę ma w tym roku Łokietka 5 – Infopunkt Nadodrza, który na swoim Facebooku (www.facebook.com/lokietka5) od 6 grudnia publikuje Prezentownik. Promuje tam lokalnych twórców, którzy mają sklepy i pracownie na Nadodrzu. Są więc: galeria NADO z ceramiką, prezenty z drugiej ręki od sklepu Trzy Taborety czy zaproszenie do klimatycznej pracowni fryzjerskiej Juliach. Zajrzyjcie koniecznie!

Na Jarmarku Bożonarodzeniowym stanął domek miejski, gdzie kupimy pamiątki z Wrocławia

Nowy PSZOK w 2024 roku

Wrocławskie Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów (PSZOK) tylko w tym roku zebrały już ponad 6528 ton odpadów. We Wrocławiu funkcjonują dwa punkty: przy ul. Michałczyka 9 i ul. Janowskiej 51. Trwają prace nad uruchomieniem trzeciego wrocławskiego PSZOK-a. Nowy punkt, zlokalizowany przy ul. Szwajcarskiej, zostanie udostępniony mieszkańcom w 2024 roku. Godziny pracy PSZOK-ów w okresie świątecznym można sprawdzić na stronie www.ekosystem.wroc.pl w zakładce Segregacja odpadów – PSZOK.

Dołącz do Wojsk Obrony Terytorialnej

Będzie współpraca Wojsk Obrony Terytorialnej i sił zbrojnych Szwajcarii. Terytorialsi chcą skorzystać z doświadczeń Szwajcarów w zakresie funkcjonowania armii złożonej w przeważającej części z ochotników. Do współpracy wyznaczono 16. Dolnośląską Brygadę Obrony Terytorialnej z Wrocławia. Liczy ona blisko 2 tys. żołnierzy, którzy pełnią służbę w trzech batalionach lekkiej piechoty we Wrocławiu, Głogowie i Wałbrzychu. Zainteresowani służbą w WOT mogą skontaktować się przez stronę internetową rekruterzy.terytorialsi.wp.mil.pl lub udać się do najbliższego Wojskowego Centrum Rekrutacji.

Odbierz śpiewnik za darmo na jarmarku

„Dzisiaj w Betlejem”, „Cicha noc” i 30 innych kolęd z zapisem nutowym znajdziecie w śpiewniku, który można dostać za darmo na Jarmarku Bożonarodzeniowym, w domku miejskim, który mieści się niedaleko fontanny i jako jedyny stoi skierowany w stronę choinki. Śpiewnik można dostać także w siedzibie WCRS przy pl. Dominikańskim 6 i Centrum Dialogu w przejściu podziemnym, ul. Świdnicka 19. Jeśli ktoś potrzebuje większej liczby egzemplarzy, może napisać na adres ewelina.konik@wcrs.pl.

Miasto rozszerza swój program in vitro

Już 238 dzieci przyszło na świat z wrocławskiego programu in vitro. Od 2019 roku do programu zgłosiło się 1400 par, a miasto wydało na ten cel blisko 4 mln zł. Wychodząc naprzeciw rosnącym potrzebom, miasto udoskonala program. Co się zmieni?

Państwo Bułkowie z córką Łucją, która przyszła na świat dzięki programowi

Redakcja

Od stycznia we Wrocławiu startuje program IN VITRO NO LIMIT. Co to oznacza:

- dwukrotne zwiększenie dofinansowania – z 5 tys. zł do 10 tys. zł
- likwidacja budżetowych limitów. Wrocław sfinansuje in vitro każdej parze spełniającej kryteria. Budżet programu rośnie z 800 tys. zł do 2 mln w 2024 r. (jeśli będzie potrzeba, kwota jeszcze wzrośnie)

- nowe zasady będą obowiązywały do czasu wprowadzenia rządowego programu. Potem miejski program przejdzie kolejne modyfikacje tak, by pomóc jak największej liczbie par.

– Nasz program dedykowany jest parom, mieszkającym i płacącym podatki we Wrocławiu, które przez 12 miesięcy nieskutecznie starały się o dziecko – mówi Joanna Nyczak, dyrektorka Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UMW.

- Więcej o zasadach programu na wroc.city/InVitroNoLimits

Ferie tuż-tuż, zapisz dziecko na półkolonie już

Ferie na Dolnym Śląsku będą trwały od 15 do 28 stycznia 2024 r. Wrocławskie placówki oświatowe oraz miejskie instytucje organizują dla najmłodszych zimowe półkolonie. Dzięki nim dzieci będą mogły skorzystać z wielu atrakcyjnych zajęć, a także spędzić czas z rówieśnikami. Sprawdź, gdzie możesz zapisać swoje dziecko.

Agata Zięba

Jak co roku miasto przygotowało ofertę spędzenia wolnego czasu podczas płatnych półkolonii w szkołach i w ramach tzw. otwartych sal (bezpłatnie). Placówki organizujące taki wypoczynek znajdziesz na stronie wroc.city/FerieWszkole24. Przygotowano w sumie ponad 6200 miejsc. Zapisy już trwają. Zimowe półkolonie organizują także miejskie instytucje i placówki rekreacyjne.

Aktywnie w Spartanie

Spartan przygotował sportowe półkolonie: pływacko-łyżwiarskie (ul. Wejherowska 34), tenisowo-łyżwiarskie (ul. Spiska 1), piłkarsko-sportowe (ul. Lubńska 53 i ul. Krajewskiego 2) oraz sportowe (ul. Hallera 81). Zajęcia odbywać się będą w ramach dwóch 5-dniowych turnusów od godz. 7.30 do 16.30. Koszt: od 749 zł do 849 zł. W cenie turnusu są dwa posiłki oraz ubezpieczenie NNW. Więcej informacji na www.spartan.wroc.pl.

AquaFerie

15 stycznia ruszy kolejna edycja ferii organizowanych przez

Ferie we Wrocławiu na pewno nie będą nudne. Sprawdź bogatą ofertę szkół i miejskich instytucji rekreacyjnych

Aquapark Wrocław przy ul. Borowskiej. Półkolonie dla dzieci w wieku 7-12 lat prowadzone będą pod opieką profesjonalnych animatorów. Dzieci można zapisywać na dowolną liczbę dni. Jeden dzień AquaFerii kosztuje 249 zł. W cenie jest śniadanie, obiad i podwieczorek. Zapisy dostępne są na stronie aquapark.wroc.pl/aqua-ferie.

Odkryj supermoce w Hali

Na półkolonie zaprasza też Hala Stulecia. Pierwszy tydzień pod hasłem: Odkryj swoje supermoce!, drugi: Tropem zagadek: sekret długowiecznej Hali Stulecia. Półkolonie adresowane są do dzieci w wieku od 6 do 13 lat. Trwają od 7.30 do 17. Koszt turnusu to 910 zł za tydzień. Dla rodzeństwa zniż-

ka w wysokości 100 zł. W ramach opłaty są materiały edukacyjne, ubezpieczenie NNW oraz pełne wyżywienie. Szczegółowe informacje na stronie halastulecia.pl/edukacja/ferie-na-maxa.

Konno na Partynicach

Ferie na wrocławskich Partynicach zorganizowane są dla dzieci

w wieku od 7 do 13 lat. To wyjątkowa okazja do poznania różnych ras koni. Nie zabraknie też atrakcji dla miłośników hobby horse. Półkolonie organizowane będą w ramach dwóch tygodniowych turnusów. Koszt turnusu wraz z wyżywieniem to 1400 zł. Zapisy na www.bilety.torpartynice.pl.

A może Hydropolis?

Centrum wiedzy o wodzie zaprasza na ferie dzieci w wieku 6-12 lat. Odbędą się dwa turnusy (jest 20 miejsc na każdym). W cenie 850 zł są wejścia do różnych miejskich atrakcji, wyżywienie i ubezpieczenie. Dla rodzeństwa zniżka: 50 zł za dziecko. Zajęcia zaplanowano w godz. 7.30-15.30. Zapisy pod adresem polkolonie@hydropolis.pl.

A co w zoo?

Zajęcia od 15 do 26 stycznia organizuje także wrocławskie zoo. To jednorazowe spotkania, które trwają 75 min. Zbiórka codziennie o godz. 11 pod Terrarium. Dzieci (od 5 r.ż.) dowiedzą się, co jedzą zwierzęta. Koszt: 20 zł plus bilet wstępu do zoo. Szczegóły wkrótce na stronie zoo.wroclaw.pl.

Sprawdź, jak zaprosić księdza do siebie na kolędę

Wizyta księdza w domu wiernego to okazja do spotkania i rozmowy

Zaraz po świętach Bożego Narodzenia rozpocznie się kolęda. W wielu wrocławskich parafiach księża przyjdą tylko do parafian, którzy wcześniej wystosowali odpowiednie zaproszenia.

Tomasz Wysocki

Kolęda we Wrocławiu rozpocznie się zaraz po Bożym Narodzeniu. We Wrocławiu jest około 80 parafii katolickich, wizyty duszpasterskie zaplanowane są na kilka tygodni, zwykle od grudnia do lutego. W okresie pandemii koronawirusa możliwość wizyty duchownych ograniczono ze względów bezpieczeństwa. Jednocześnie pojawił się zwyczaj indywidualnych zaproszeń dla duchownych. W wielu parafiach to rozwiązanie zostało utrzymane.

Klaretyni administrujący parafią pw. św. Wawrzyńca przy ul. Bujwida proponują dwie formy spotkań dla wiernych:

- wizyta duszpasterska z kolędą na zaproszenie parafianina (czas na złożenie takiego zaproszenia mamy do 26 grudnia);
- udział w mszy kolędowej za mieszkańców danej ulicy.

Podobne rozwiązanie zapowiada proboszcz parafii pw. św. Anny na Oporowie. Tu cykl wizyt duszpasterskich rozpocznie się już 2 stycznia. I tu można przyjąć księdza w domu (zaproszenia należy składać do Bożego Narodzenia) lub wziąć udział w mszy z błogosławieństwem kolędowym.

Ile dać księdzu podczas wizyty duszpasterskiej? Nie ma taryfikatora, w którym określona jest

taka suma. Zwykle jest to od 10 do kilkuset złotych: wszystko zależy od zamożności gospodarzy. Popularny duchowny ks. Adrian Chojnicki znany z mediów społecznościowych wyjaśnia, że ofiara jest dobrowolna, a istotą kolędy jest okazja do spotkania wiernego z duchownym.

Z danych zgromadzonych podczas Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 wynika, że liczba osób, które deklarowały związek z jakimkolwiek wyznaniem, spadła. Z 2,9 mln mieszkańców Dolnego Śląska odpowiedzi na pytania z tym związane udzieliło 77 proc. uczestników badania. Prawie 300 tys. wyznało, że nie utożsamia się z żadną religią.

Na Wigilię na skróty – przez aleję Wielkiej Wypsy

Zgodnie z zapowiedziami, kierowcy – i pasażerowie MPK – jeszcze przed świętami zaczną korzystać z nowej drogi i dwóch nowych mostów. Wielka inwestycja – trasa łącząca aleję Armii Krajowej z aleją Paderewskiego – jeszcze się nie skończyła, ale osiągnęła ten etap, że może zostać dopuszczona do ruchu.

Bartosz Chochołowski

Fragmentem alei Wielkiej Wypsy kierowcy jeżdżą już od kilku miesięcy. Jednak **od soboty 23 grudnia** przejezdna będzie cała droga. Monumentalnymi jej częściami są dwa mosty: Olimpijski i Na Wilczym Kącie. Pierwszy jest przeprawą nad Odrą, drugi nad Oławą. Dzięki nim Wielka Wyspa ma dodatkowe połączenie z resztą miasta. Dojazd np. do ul. Olszewskiego z Armii Krajowej czy Krakowskiej zajmie kilka minut. Dotychczas jedyna trasa wiodła przez plac Społeczny, most Grunwaldzki i most Zwierzyniecki.

To jeszcze nie koniec

Niemal na całej alei Wielkiej Wypsy – w skrócie nazywanej AWW – jest już nawierzchnia na drodze dla aut. Niemal, bowiem na skrzyżowaniu AWW z Mickiewicza i Paderewskiego, nie ma jeszcze ostatniej warstwy asfaltu. Ułożona zostanie, gdy temperatury będą wyższe, a wilgotność niższa. To jednak nie powinno przeszkadzać kierowcom.

Inaczej wygląda sprawa z chodnikami i drogami rowerowymi. Ekipy budowlane mają jeszcze co robić. Nie oznacza to jednak, że wszelki ruch poza samochodowym nie może istnieć. Na mostach wszystko jest gotowe, a na pozostałym odcinku można chodzić lub jeździć

rowerami prawą albo lewą stroną. Więcej do zrobienia jest po prawej stronie alei. Wykonawca wykorzystywał przestrzeń przyszłej trasy rowerowej jako drogę technologiczną, którą przemieszczały się maszyny i inny sprzęt. – Część chodników, ścieżek rowerowych, prac brukarskich pozostaje jeszcze do wykonania – przyznaje Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji, miejskiej spółki, która prowadzi tę inwestycję. – Niektóre prace, jak np. układanie masy bitumicznej na drogach rowerowych, musi poczekać na lepszą pogodę, prawdopodobnie do wiosny. Wykonawca udziela 10-letniej gwarancji i nie zaryzykuje prac w takich warunkach pogodowych, które mogą spowodować niską trwałość nawierzchni – dodaje Świercz.

Niemal przez cały czas prowadzone są nasadzenia zieleni. Jeszcze potrwają, bo cel jest ambitny: tysiąc nowych drzew na terenie objętym pracami, do tego tysiące krzewów.

Jasno i bezpiecznie

Mimo że do zakończenia wszystkich prac zostało jeszcze kilka miesięcy, to cała trasa jest oświetlona. Są wyznaczone przejścia dla pieszych oraz działa sygnalizacja świetlna. Nowością jest ta na skrzyżowaniu Mickiewicza, Paderewskiego, AWW. Na pozostałych skrzyżowaniach działa już od

Aleja Wielkiej Wypsy to 3,5-km droga wraz z mostami nad Oławą i Odrą. Koszt jej budowy: ponad 250 mln zł

dłuższego czasu i kierowcy zdążyli się przyzwyczaić.

Zmiany w komunikacji

Zmiany jednak będą innego rodzaju – z Olszewskiego i Wróblewskiego możliwy będzie skręt w kierunku mostów i dalej do Armii Krajowej lub Krakowskiej. Jadąc z północy AWW, będziemy mogli przeciąć to skrzyżowanie i pojechać prosto na mosty. To istotne również dla pasażerów MPK, dla których dotarcie na Wielką Wyspę od strony Przedmieścia Oławskiego stanie się znacznie szybsze. To za sprawą zmiany trasy linii 143. Autobusy od skrzyżowania Gazowej i Tarnogajskiej jeżdżić będą przez Tarnogajską, Armii Krajowej, most Na

Wilczym Kącie, Olimpijski i dalej Mickiewicza do pętli na Sępolnie.

Koniec prac na skrzyżowaniu AWW z Mickiewicza i Paderewskiego umożliwi autobusom 115, 345 i 259 powrót na stałe trasy, natomiast 941 znów pojedzie do pętli przy Stadionie Olimpijskim. Zmiany będą też po stronie Przedmieścia Oławskiego. Tam, w rejonie skrzyżowania Krakowskiej i Armii Krajowej, zostanie w nowej lokalizacji uruchomiony przystanek „Armii Krajowej” dla tramwajów 3 i 5, jadących w stronę Księży Małego. Wsiadać i wysiadać będziemy za wiaduktem. Korzystać z niego będą również autobusy linii 114 i 243. Dla nich będzie to przystanek „na życzenie”.

Zobacz największe inwestycje, które powstały w 2023 roku

2023 rok przejdzie do historii, jeśli chodzi o liczbę oddanych dla mieszkańców inwestycji. Miasto wydało setki milionów złotych na poprawę komfortu życia wrocławian. Powstały nowe trasy tramwajowe, mosty, drogi, a także nowoczesna szkoła i przedszkola. Wybudowano osiedle TBS i otwarto obwodnicę Leśnicy. Zadbano również o infrastrukturę sportową, a fani Śląska Wrocław mogą już odwiedzać muzeum swojego ukochanego klubu. Oto przegląd największych inwestycji otwartych w tym roku.

www.wroclaw.pl/inwestycje-wroclaw

Paulina Czarnota

TAT na Nowy Dwór

Od 3 września mieszkańcy Nowego Dworu korzystają z nowej trasy autobusowo-tramwajowej. Zakończenie tej wielkiej inwestycji zapoczątkowało rewolucję w komunikacji miejskiej – zmieniała się siatka połączeń, pojawiły się nowe linie autobusowe i tramwajowe. Tak dużych zmian nie było od 20 lat. Budowa TAT trwała cztery lata i kosztowała 390 mln złotych, z czego dofinansowanie z Unii Europejskiej wyniosło ponad 182 mln zł. Prace nadzorowały Wrocławskie Inwestycje. Poza budową blisko 7 kilometrów nowych torów, trakcji, przystanków, powstały nowe chodniki i wydzielone szerokie drogi rowerowe. Nasadzonych zostało blisko tysiąc drzew i 30 tys. krzewów. Największym inżynieryjnym i finansowym przedsięwzięciem był 160-metrowy wiadukt nad torami kolejowymi. Kosztował 40 mln zł. Nowa trasa ma swój początek na pl. Orłąt Lwowskich, a kończy się na nowo wybudowanej zielonej pętli o nazwie Wrocław Nowy Dwór (P+R) przy ul. Rogowskiej. TAT jest najbardziej spektakularnym przedsięwzięciem we Wrocławiu, jeśli chodzi o komunikację miejską.

Mosty Chrobrego

Nowe przeprawy powstały tuż obok istniejących mostów Chrobrego, które znajdują się nad kanałem przeciwpowodziowym i kanałem żegludowym Odry, między ul. Mickiewicza i Monte Cassino na Sępolnie a ul. Swojczycką. Przejazdne są od 29 października. Stare zostały zamknięte. Nośność mostów to 40 ton, dotychczasowe miały nośność ograniczoną do 15 ton. Zwiększenie nośności przepraw może pozwolić MPK na wykorzystanie większych autobusów do obsługi komunikacyjnej Swojczyc czy Wojnowa. W ramach zadania przebudowana została także infrastruktura drogowa, powstały trasy rowerowe i nowe chodniki. Budowa nowych mostów Chrobrego kosztowała ok. 83 mln zł. Teraz trwa projektowanie trasy tramwajowej na Swojczyce.

Obwodnica Leśnicy

Nowo wybudowaną ulicę 11 Listopada, która była ostatnim, brakującym fragmentem obwodnicy Leśnicy, kierowcy pierwszy raz pojechali 25 listopada. Ważnym elementem inwestycji była przebudowa części ul. Kosmonautów, od Glinianek do 11 Listopada i Fieldorfa. Teraz trasa jest czteropasmowa. Jej rozbudowa wiązała się z przełożeniem torów, czyli wybudowaniem 2,2 km nowego torowiska tramwajowego wraz z infrastrukturą sieciową i przystankową. Nowa trasa nie tylko zdjęła ruch tranzytowy z centrum Leśnicy, ale ułatwiła też podróżowanie z innych kierunków, np. dojazd w kierunku lotniska czy do szpitala przy Fieldorfa. Ten fragment obwodnicy Leśnicy kosztował aż 181 mln zł. Ponad 134 mln zł dołożyła Unia Europejska.

ZSP przy Asfaltowej

Na Wojszycach powstała szkoła podstawowa dla 1000 uczniów i przedszkole dla 200 dzieci. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 25 przy ul. Asfaltowej jest najnowocześniejszą placówką we Wrocławiu. Dzieci uczą się w niej od 4 września. Są tu sale lekcyjne i komputerowe, świetlica, sale sportowe, biblioteka, gabinet dentystyczny, jadalnia, a także boiska i plac zabaw. Przedszkole z kolei składa się z 8 oddziałów z węzłami sanitarnymi, salą rekreacyjną, kuchnią, jadalnią i pomieszczeniami administracyjnymi oraz gospodarczymi, a także z ekologicznym zielonym dachem. Koszt budowy ZSP nr 25 wyniósł 57,5 mln złotych. W tym dofinansowanie z Unii Europejskiej opiewało na 10,3 mln złotych.

Kładka nad Ślężą

Kładka dla pieszych i rowerzystów powstała między ul. Trawową a Francuską. 30-metrowa przeprawa usprawniła komunikację pomiędzy Muchoborem Wielkim a Muchoborem Małym. Jej budowa kosztowała 4 mln zł. Teraz mieszkańcy mają łatwiejszy dostęp do terenów rekreacyjnych nad rzeką Ślężą i do ogródków działkowych. Setki wrocławian przyszło na piknik z okazji jej otwarcia 29 lipca 2023.

Muzeum Śląska

Muzeum Śląska Wrocław zostało otwarte 5 września. Ekspozycja składa się nie tylko z historycznych pamiątek i artefaktów: pucharów, proporców, zdjęć, ale również z multimedii. Zwiedzający mogą obejrzeć zapis goli Śląska w europejskich pucharach czy jubileuszowej oprawy meczowej. Do muzeum wchodzi się z poziomu esplanady stadionu – na wysokości wejść do sektorów B i C. Koszt budowy: 5 mln zł.

Renowacja mostów Pomorskich

Na zabytkowe mosty Pomorskie 30 stycznia 2023 roku wrócili piesi, kierowcy, rowerzyści, a także komunikacja miejska. Ta ważna przeprawa została oddana do użytku po przebudowie przed terminem. Remont trwał prawie trzy lata i kosztował ponad 70 mln zł. Ciekawostka: zachowana została barierka ze śladami po kulach z karabinu maszynowego, wspomnienie walk o Festung Breslau.

Korty przy Pułtuskiej

Z nową halą z pięcioma kortami ośrodek tenisowy przy ul. Pułtuskiej jest największym całorocznym w mieście. Można z niego korzystać od września tego roku. W hali jest pięć kortów twardych z nawierzchnią akrylową (typu Confosport), która nie obciąża stawów. Głównymi zaletami kortów twardych są elastyczność i bardzo duża odporność na ścieranie. Inwestycja kosztowała 5 mln złotych.

Przebudowa wału i ul. Ślężoujście

Przebudowa ul. Ślężoujście, która zakończyła się w połowie września, polegała przede wszystkim na wymianie nawierzchni, ułożeniu chodników i montażu oświetlenia. Ślężoujście spełnia teraz funkcję wału przeciwpowodziowego z prawdziwego zdarzenia. Jest to bardzo ważna inwestycja w kontekście ochrony Maślic. Kosztowała ok. 12,5 mln zł, z czego 4 mln przekazały Wody Polskie.

TBS w Leśnicy

Osiedle Leśnica IX TBS Wrocław powstało na działce położonej między ulicami: Błońską, Dolnobrzeską, Marszowicką i Uraską, uzupełniając lukę w zabudowie urbanistycznej w tej części Wrocławia. W ramach inwestycji wartę ok. 90 mln zł powstało 12 budynków, a w nich 301 mieszkań oraz 10 lokali użytkowych na wynajem. W drugiej połowie października lokatorzy zaczęli wprowadzać się do mieszkań.

Korty przy ul. Trwałej

Miasto buduje nowe szkoły, ale jednocześnie modernizuje i doposaża istniejącą bazę edukacyjną. Sportową Szkołę Podstawową nr 72 przy ul. Trwałej wyposażono w nowoczesną halę tenisową, dwa zewnętrzne korty i ściankę treningową. Wszystkich, którzy chcą zagrać seta albo dwa, dyrekcja szkoły zaprasza do kontaktu z sekretariatem. Inwestycja również otwarto we wrześniu. Kosztowała ponad 8,5 mln zł.

Przedszkole przy al. Hallera

We wrześniu gotowe było również nowe Przedszkole nr 141 przy al. Hallera. W budynku znajduje się 8 sal z węzłami sanitarnymi i magazynkami. Dzieci i nauczyciele mają do dyspozycji salę rekreacyjną, do zajęć terapeutycznych, pomieszczenia gospodarcze, socjalne i administracyjne. Jest też węzeł żywieniowy i wiele rozwiązań proekologicznych. Budowa obiektu kosztowała ponad 15,7 mln zł.

Trasa tramwajowa przez Popowice

15 maja 2023 r. po raz pierwszy nową trasą tramwajową przez Popowice pojechały tramwaje linii 18 i 19. Jej budowa to nie tylko ważne skomunikowanie osiedli, ale też alternatywa dla ul. Legnickiej. To jedna z dwóch największych inwestycji transportowych w powojennej historii miasta. Kosztowała ponad 227 mln zł, z czego dofinansowanie z Unii Europejskiej to blisko 82 mln złotych.

Pierwsza zielona linia autobusowa we Wrocławiu!

Brakuje tylko czterech do kompletu, ale do końca roku dotrą. MPK dysponuje już dziewięcioma elektrycznymi autobusami Mercedes-Benz e-Citaro G. Zostały zaprezentowane mieszkańcom na pl. Wolności 13 grudnia, a już następnego dnia rozpoczęły obsługiwać linię K, która stała się pierwszą zieloną linią autobusową we Wrocławiu.

Bartosz Chochołowski

Mają długość 18,1 m i szerokość ponad 2,5 m. Dwa silniki elektryczne o mocy 174 kW, każdy sprawnie rozpędza maszynę ważącą 20 ton wraz z maksymalnie 120 pasażerami. Baterie o pojemności 490 kWh pozwalają przebyć ponad 300 km bez ładowania. Pojazdy są w 100 proc. niskopodłogowe, co daje komfort i bezpieczeństwo podróży osobom o ograniczonej mobilności.

Większa flota

MPK pozyskało finansowanie na zakup „elektryków” z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wraz z przygotowaniem infrastruktury do ładowania, przeszkoleniem personelu, inwestycja pochłonięła 53 mln zł.

– Elektryzujemy Wrocław! Dziś rozliczamy się z kolejnej złożonej deklaracji. Mówiłem o nowoczesnych, klimatyzowanych, niskopodłogowych i ekologicznych pojazdach komunikacji miejskiej. I prezentujemy właśnie dziewięć nowych autobusów elektrycznych. Ten widok robi wrażenie. Dysponujemy również flotą 240 nowych pojazdów z silnikami Diesla, ale

Nowe elektryki wożą pasażerów podróżujących linią autobusową K na trasie pętla Gaj – Kamieńskiego

spełniającymi najsurowszą normę emisji spalin EURO 6 – podkreśla Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia. I dodaje, że wiele jeszcze wyzwani. Pojazdy należy sukcesywnie wymieniać na nowoczesne, a także powiększać flotę ze względu na nowe i planowane połączenia komunikacyjne. Wymienia Maślice, Jagodno, Klecinę czy

Psie Pole, na które jest planowany właśnie korytarz transportowy.

„Elektryki” na linię K

– One wszystkie jutro wyjadą na linię K. To będzie prawdziwa zielona linia – mówił prezes MPK Witold Woźny, wskazując na ustawione jeden za drugim

elektryczne Mercedesy, podczas konferencji prasowej 13 grudnia. – Musimy mówić o ekologicznym transporcie, choć wiąże się on z dużymi pieniędzmi nie tylko na pojazdy, ale również na infrastrukturę do ich obsługi. Nie ustajemy w staraniach o kolejne dotacje. Trzeba pamiętać o tym, że im więcej mamy pasażerów,

tym mniej jest samochodów i oddychamy czystszy powietrzem – zaznacza Witold Woźny.

– Gratulujemy MPK elektryfikacji linii K. Przedsiębiorstwo zdecydowało się na to w dobrym momencie, gdy technologia pozwala już na osiąganie przez autobusy elektryczne zasięgów porównywalnych z tradycyjnymi pojazdami – dodaje Artur Konarski, prezes Daimler Buses Polska.

Zero emisji u sąsiadów

MPK stara się o dofinansowanie na kolejne bezemisyjne autobusy, prowadzi również rozmowy z producentami pojazdów wodorowych oraz z branżą z nimi związaną, aby mieć rozeznanie, co do wymogów infrastrukturalnych. Jednak bezemisyjne autobusy poznają nie tylko wrocławianie. Mają kursować również do sąsiednich gmin.

– Pojazdy elektryczne wprowadzamy również na linie aglomeracyjne. Ponawiamy przetarg na operatorów tych połączeń. W puli 90 autobusów ma znaleźć się 14 „elektrycznych” – informuje Paulina Tyniec-Piszcz, dyrektorka Wydziału Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W parku Tysiąclecia działa już nowe lodowisko

Lodowisko otwarte jest w tygodniu w godz. 16-22, a w weekendy 8-22

Wrocław wzbogacił się o kolejny nowoczesny obiekt sportowo-rekreacyjny. Tym razem to miejsce dla miłośników łyżwiarstwa, które powstało przy ul. Sukielickiej na terenie torów wrotkarskich w parku Tysiąclecia. Nowe lodowisko można było przetestować 16 grudnia podczas jego otwarcia.

Paulina Czarnota

Zadaszone lodowisko o wymiarach 50 x 25 m w okresie wiosenno-lętnim będzie otwartą halą wrotkarską. Zimą płyta jest mrożona i zamieniana w taflę lodu, która pomieści ok. 200 łyżwiarzy.

Budowa całego obiektu podzielona była na dwa etapy i trwała niecały rok. Najpierw wybudowany został dwukondygnacyjny budynek z szatniami, toaletami, zapleczem socjalnym i wypożyczalnią sprzętu. Później kryte rolowisko, które w sezonie zimowym pełni funkcję lodowiska. Cały obiekt wykorzystuje ekologiczne technologie. Ogrzewany jest za pomocą pom-

py ciepła, natomiast energię dostarczają panele fotowoltaiczne. Łączny koszt inwestycji to ok. 16,5 mln zł. – W ciągu ostatnich kilku lat udało się rozbudować i stworzyć kompletne Centrum Sportów Wrotkarskich na Nowym Dworze. Od The World Games 2017 tor wrotkarskie zostały oświetlone, wybudowany został skatepark, a w ciągu ostatniego roku powstał budynek szatniowo-socjalny, zaplecze nowego lodowiska – mówi Dariusz Kowalczyk, prezes WCT Spartan.

Na lodowisko zakupiony został nowy sprzęt do wypożyczalni: łyżwy w rozmiarach od 26 do 50. Ale również ci najmłodsi (od 1. roku do

3 lat) będą mogli wypożyczyć łyżwy saneczkowe (dwupłozowe mocowane do bucików), aby rozpocząć swoją przygodę z łyżwiarstwem. W wypożyczalniach znajdziemy także kaski, a na dzieci czekają pomocne zwierzątki (foki, pingwiny, misie, renifery) do nauki jazdy na łyżwach. Szatnia wyposażona jest w szafki z zamkami wrzutowymi (5 zł – zwrotne). Uczestnicy programu Nasz Wrocław otrzymają w prezencie darmowe wejście. A w każdy poniedziałek obowiązuje specjalna promocja dla wszystkich tzw. Tanie ślizganie, za wejściówkę na lodowisko zapłacimy jedynie 18 zł.

➤ **Cennik i więcej informacji na**
www.spartan.wroc.pl

Odwiedź wyjątkowe szopki bożonarodzeniowe

Współczesne szopki najczęściej nawiązują do przedstawienia sceny, w której do nowo narodzonego Jezusa przychodzą goście: trzej królowie, pastuszkowie, anioły i zwierzęta. W Muzeum Etnograficznym oprócz ich podziwiania można też oddać głos na najlepszą. Gdzie i kiedy we Wrocławiu możesz jeszcze zobaczyć szopki?

Paulina Czarnota

Tradycja tworzenia szopek bożonarodzeniowych wywodzi się z ludowych jasełek i obnośnych teatrzyków kukiełkowych. Te z kolei wzorowały się na średnio-wiecznych misteriach kościelnych (widowskich dramatach liturgicznych).

Żywa szopka

Żywą, w której zamiast figur mamy zwierzęta, zbudował po raz pierwszy św. Franciszek we Włoszech w 1223 roku, aby zaciekać wiernych i przybliżyć nauki Kościoła. We Wrocławiu żywa szopka powstanie na Wittigowie – Klasztor Ojców Redemptorystów, parafia pw. NMP Matki Pocieszenia, ul. Wittiga 10. Oglądać będzie można ją od 24.12.2023 r. do 6 stycznia 2024 przez całą dobę, ale gospodarze proszą, by nie przychodzić w godzinach późnowieczornych oraz żeby nie przyprowadzać psów ze względu na dobrostan zwierząt. W zagrodzie obok tradycyjnych figur świętych będzie można zobaczyć żywe zwierzęta, a wśród

nich owce, osiołka, konia czy cielaka.

Ruchoma na filmie

Szopkę w kościele Najświętszej Marii Panny na Piasku można obecnie zobaczyć jedynie na filmie: www.wroclaw-effatha.pl (zakładka: ruchoma szopka).

Szopkę stworzył nieżyjący już ks. Kazimierz Błaszczak, duszpasterz głuchoniemych i niewidomych w 1967 roku. Znajdziemy w niej nie tylko figurki świętych, ale także ogrom zabawek z dzieciństwa trzech pokoleń Polaków. Szopka jest zamknięta do odwołania ze względu na stan techniczny.

Największych rozmiarów

Największa szopka powstanie u ojców franciszkanów na Karłowicach: rzymskokatolicka parafia św. Antoniego, ul. Jana Kasprowicza 26. Zajmować będzie przestrzeń za ołtarzem.

Umieszczone w niej figury dorównają wielkością ludziom, a cała konstrukcja będzie miała 27 m szerokości i 16 m wysokości. Oprócz drewnianej stajenki zobaczymy pejzaż Betlejem, a nad figurami mędrców, pasterzy, zwierząt i Świętej Rodziny będą unosić się anioły i gwiazda betlejemska. Otwarta będzie od 25.12.2023 do 2 lutego 2024, w godz. 8–18.

Gdzie jeszcze do stajenki?

- W katedrze pw. św. Jana Chrzyciela, pl. Katedralny 18. Czynna

w godzinach otwarcia katedry (pomiędzy mszami),

- w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego, ul. Horbaczewskiego 20, 24.12–2.02 w godz. 9–17.
- w parafii pw. św. Michała Archanioła, ul. B. Prusa 78. Od 24.12 do 2.02, w godz. 9–17.
- Muzeum Etnograficzne, ul. Traugutta 111/113 – Najpiękniejsza Szopka Betlejemska 2023 – kilkadziesiąt szopek wykonanych z różnych materiałów i w wielu technikach przez dolnośląską młodzież. Nowością jest konkurs publiczności. Zwiedzający mogą podczas wizyty oddać głos na najlepszą, ich zdaniem, pracę. Otwarta jest od 8.12.2023 do 28.01.2024, wtorek–sobota (10–16), niedziela (10–18). Przy okazji wizyty w Muzeum Etnograficznym warto zobaczyć inną wystawę czasową – „Zaklinacze czasu. Kolędniczy teatr obrzędowy”, opowiadającą o zwyczajach pochodów kolędniczych na Śląsku (Dolnym, Górnym i Opolskim) oraz w Małopolsce. Wystawa dostępna jest do 4 lutego.

W Muzeum Etnograficznym można zobaczyć najpiękniejszą szopkę wykonaną przez dolnośląską młodzież

Hydropolis: wydrukuj własny obraz w kroplach

Hydropolis w grudniu obchodzi swoje ósme urodziny! Miejsce znajduje się w czołówce najchętniej odwiedzanych atrakcji turystycznych Wrocławia. A do tego stale zaskakuje nowymi eksponatami. Tym razem jest to nowoczesne urządzenie, które wykorzystuje wodę do fascynujących efektów.

Redakcja

Do XIX-wiecznego sklepienia historycznego budynku Hydropolis została podwieszona drukarka wodna. Nowy eksponat znajduje się w strefie Stany Wody i od razu rzuca się w oczy, dzięki magii kolorów i kształtów, w które „ubrana” jest spływająca woda.

Interaktywna drukarka tworzy obrazy, wykorzystując krople. Jej korpus stanowią dysze ułożone w okrąg. Woda, która przepływa przez dysze, jest sterowana elektronicznie, a powstające w ten sposób krople tworzą obrazy. Urządzenie pracuje w obiegu zamkniętym – krople, które już

„wydrukowały” grafikę spadają na specjalną matę, pod którą znajduje się zbiornik. Stamtąd woda jest filtrowana i ponownie pompowana do góry, bez możliwości utraty choćby jednej cennej kropli.

Urządzenie swoją premierę miało na Targach EXPO w Dubaju, gdzie promował się region Dolnego Śląska. Jednym z elementów polskiego pawilonu tamtejszej wystawy była właśnie wewnętrzna drukarka wodna. – Wizualne efekty urządzenia wzbudziły zachwyt i olbrzymie zainteresowanie zwiedzających z całego świata. Teraz drukarka jest dostępna dla wszystkich gości w Hydropolis. Jestem przekonana, że tutaj rów-

niez stanie się jedną z ciekawszych atrakcji – mówi Wiola Samborska, dyrektorka CEE Hydropolis. – Na co dzień drukarka wyświetla zaprogramowane wcześniej wzory. Przewodniki i przewodniczki mają możliwość sterowania eksponatem tak, aby dać możliwość zwiedzającym wydrukowania własnych obrazów – dodaje.

Drukarkę zaprojektował absolwent Automatyki i robotyki na Politechnice Wrocławskiej – Dominik Lisakiewicz, właściciel firmy Word-Fall. Prototyp drukarki powstał jeszcze w jego czasach studenckich, a ostateczny kształt drukarka zyskała, gdy nabrał doświadczenia zawodowego.

Nowy eksponat – drukarka wodna – znajduje się w strefie Stany Wody

Zwykli ludzie w niezwykłych firmach

Przedsiębiorstwa powinny przynosić zysk. Wrocław od 5 lat wspiera takie, które swój zysk inwestują w zatrudnianie mieszkańców po kryzysach, z problemami, w trudnych sytuacjach. Ci nowi pracownicy przestają pobierać zasiłek i zaczynają zarabiać. Zwykli ludzie w niezwykłych firmach z misją społeczną tworzą produkty i usługi, których wartość jest większa niż kwota na paragonie.

I Anna Aleksandrowicz, Maciej Wołodko

Ekonomia społeczna to w największym skrócie łączenie działalności biznesowej z działaniami na rzecz interesu ogólnego, społecznego. Te drugie mogą dotyczyć różnych spraw. Od tworzenia miejsc pracy, przez dostarczanie potrzebnych w mieście usług publicznych (jak choćby pomoc osobom z niepełnosprawnościami), po działania takie jak wzmacnianie postaw obywatelskich. Zasada jest prosta: zysk pochodzący z działalności gospodarczej przeznaczany jest na realizację zadań społecznych.

Społecznie odpowiedzialni

We Wrocławiu historia podmiotów ekonomii społecznej w roli społecznych dostawców zaczęła się w 2015, kiedy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Wrocławskim Centrum Integracji Społecznej, Stowarzyszeniem Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych i Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie przystąpiło do projektu unijnego „Społecznie odpowiedzialny Wrocław”. Podczas szkoleń pracownicy zajmujący się zamówieniami publicznymi zostali – jak sami stwierdzili – gruntownie przeszkoleni w zakresie zamówień społecznie odpowiedzialnych. We Wrocławiu od 2015 roku pracę w firmach ekonomii społecznej podjęły setki, jeśli nie tysiące osób. Bardzo duża liczba skorzystała już z ich usług i kupiła ich produkty. MOPS w ciągu ostatnich 5 lat podmiotom ekonomii społecznej zlecił wykonanie remontów, usług transportowych, dostawczych i cateringowych na ponad 3 mln zł.

Spółdzielnia od remontów

Sednem istnienia społecznych dostawców jest reinwestowanie 100 proc. zysków w misję społeczną. To

Pani Basia miesza barszcz wigilijny, który został podany z uszkami

Pani Olena wyławia ugotowane pierogi ruskie i te z kapustą i grzybami

najważniejszy powód, dla którego warto zamawiać usługi i produkty właśnie u nich. Jednym z większych przedsiębiorstw społecznych w mieście jest Wrocławska Spółdzielnia Socjalna. Świadczy usługi remontowo-budowlane, zajmuje się pielęgnacją terenów zielonych i pracami porządkowymi. – Jako przedsiębiorstwo społeczne stworzyliśmy miejsca pracy dla osób, które wiele lat temu wypadły z rynku pracy – tłumaczy Maciej Guźda, prezes WSS-u. – Pomimo to wśród naszych pracowników znajdują się

prawdziwi fachowcy: budowlanci, stolarze, elektrycy, hydraulicy, glazurnicy, ślusarze. Dzięki pracy w spółdzielni nasi pracownicy z dotychczas biernych klientów pomocy społecznej stają się osobami aktywnymi, nie zabiegającymi o poprawę swojej sytuacji życiowej – podkreśla WSS. Dwie osoby, które przeszły kryzys psychiczny. Fundacja prowadzi także catering oraz warsztaty artystyczne i kulinarne (dla dzieci, młodzieży i dorosłych). W piątek wigilijny dla podopiecznych DPS Pogodna Jesień przygotowywało 9 osób. – Zdążymy, mamy wprawę – uspokaja nas Kamila Lisowska, szefowa kuchni i trener pracy w jednej osobie, siekając ogórki kiszzone do sosu tatarskiego, którym ma być

Ekipa kuchni cateringowej Fundacji Znacznie Więcej oderwana na minutę od pracy podczas przygotowywania wigilii dla DPS Pogodna Jesień przy ul. Litewskiej

P. Olenka przy ciachaniu ciasta na paszteciki; przyszła do pracy z 6-letnią córką

Znacznie więcej niż praca

Żeby zobaczyć na własne oczy, jak pracują, w piątek 15.12 jedziemy na Psie Pole do pracowników gastronomicznych zatrudnionych w Fundacji Znacznie Więcej. Swoją kuchnię prowadzą w Domu Pomocy Społecznej Pogodna Jesień przy ul. Litewskiej 20, a przy ul. Krzywoustego 310A fundacja prowadzi kawiarnię Stara Piekarnia. Zatrud-

nia osoby, które przeszły kryzys psychiczny. Fundacja prowadzi także catering oraz warsztaty artystyczne i kulinarne (dla dzieci, młodzieży i dorosłych). W piątek wigilijny dla podopiecznych DPS Pogodna Jesień przygotowywało 9 osób. – Zdążymy, mamy wprawę – uspokaja nas Kamila Lisowska, szefowa kuchni i trener pracy w jednej osobie, siekając ogórki kiszzone do sosu tatarskiego, którym ma być

Pani Ela nalewa ciasto naleśnikowe na patelnię w pełnym skupieniu

polany smażony dorsz. Dwie siostry Ukrainki: Olena i Svitlana lepia pierogi. (–Będzie 120 ruskich, 120 z kapustą i grzybami i 100 uszek do barszczu – podlicza szefowa Kamila). Dwie inne panie smażą naleśniki na krokiety i tortille. W tym tygodniu przygotowała ze swoją ekipą catering na 6 wigilii, każda od 80 do 250 gości. Wszystko w 40-godzinnym tygodniu pracy, od godz. 7 do 15. Płaca? Najniższa krajowa,

ale do wypłaty wygląda różnie, bo ktoś pracuje na cały etat, a ktoś na pół. Zaglądam na obierak. Pani Edyta z panem, który chichocze, że nie poda swojego imienia, siedzą nad warzywami. – Nigdy wcześniej nie pracowałam, bo wychowywałam dziecko – mówi pani Edyta, zamyślając się nad obieraną pietruszką. W fundacji jest od trzech lat. Pracę załatwiła jej terapeutka. Pod koniec dnia bywa ciężko, ale cieszy się, że

P. Svitlana pracowała w Łodzi; siostra Olena sprowadziła ją do Wrocławia

Szefowa kuchni Kamila Lisowska: – Oto burgery z szarpanymi bocznikami

ma pracę i miłe towarzystwo. – Jak się robi ci za ciężko, to się przecież zamieniamy – mówi Tajemniczy Pan od Krojenia Buraków. Pani Ela smaży naleśniki. – Wcześniej pracowałam w Koroniu, w restauracji. Sprzątałam, śmieci wyrzucałam. Lubię gotować, więc trafiłam tutaj.

Kamila Lisowska kieruje kuchnią od kilku lat. Gotować nauczyła ją babcia – dawno temu, ale za to dobrze. Bo jak skończyła technikum ochrony środowiska i postanowiła – zamiast robić karierę laborantki – wyjechać za pracę do Holandii,

to po 5 latach pracy w gastronomii została szefową kuchni u pewnego Włocha w Amsterdamie. – Zaczynałam od zmywaka – opowiada. – Ale z czasem już lepiałam pierogi, robiłam gołąbki i gotowałam polską ogórkową. Włoch był otwarty na kuchnię regionalną i nie mógł się nacieszyć nowymi smakami. Kamila jednak wróciła do Polski i po szkoleniu została trenerem pracy. – Uwielbiam patrzeć, jak osoby po kryzysie psychicznym rozwijają się pracując, a potem mają odwagę wypuścić się w świat – zdradza na pożegnanie.

Inne z misją społeczną

● **Fundacja Mniej Więcej** oferuje usługi gastronomiczne dla klientów z Wrocławia i okolic; www.FB.com/fundacjamniej-wiecej

● **Fundacja Food Think Tank** prowadzi Restaurację FTT, ul. Krzycka 29, kawiarnię w kinie DCF, ul. Piłsudskiego 64A – i zakład szlifierski Ostrzę Ostrze, ul. Łokietka 6.

● **Spółdzielnia Socjalna Panato** szyje torby i plecaki, oferuje nadruki na produktach reklamowych metodą sitodruku – panato.org

● **Fundacja Presto** wykonuje gadżety reklamowe, wydruki i nadruki na artykułach biurowych, tekstyliach, kubkach – www.fundacjapresto.pl, tel. 729 970 808

● **Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej** świadczy usługi ogrodniczo-porządkowe – tel. 71 355 59 15, biuro@zaz.wroclaw.pl

● **Fundacja Plastformers** prowadzi działania edukacyjne: ogrodnicze warsztaty permakulturowe, upcyklingu plastiku i pracownię działalności gospodarczej Formaliści – czyli usługi florystyczne. Mają w ofercie jadalny bukiet. Formaliści: tel. 570 073 731, warsztaty: tel. 602 282 736

● **Fundacja Polska Górów** sprząta śmieci z lasów, projektuje gry terenowe. Środki na ten cel pozyskuje dzięki prowadzeniu sklepu www.duchgor.eu, tel. 607 653 646

● **Fundacja Na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji KATARYNKA** organizuje szkolenia, tworzy audioprzewodniki po miastach i muzeach, a także słowne opisy do filmów i spektakli; fundacja-katarynka.pl

● **Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej** oferuje konsultacje dla pedagogów, animatorów, a także animacje, eventy, badania społeczne – tel. 665 468 505, edukacja.krytyczna@gmail.com

● **Stowarzyszenie Twórców i Zwolenników Psychostymulacji** prowadzi przy ul. Jedności Narodowej 47 klubokawiarnię Cafe Równik. Kelnerami i baristami są osoby z niepełnosprawnością intelektualną; www.FB.com/caferownik

Więcej o społecznych dostawcach we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku na www.kupujespolecznie.pl

Żabia Ścieżka na Przedmieściu Oł. zyska oświetlenie

Oświetlenie alejki będzie się ciągnąć od ul. Okólnej do nadrzecznych terenów rekreacyjnych (siłownia, plac zabaw, polana piknikowa) oraz do kładki pieszo-rowerowej nad Oławą. Projekt obejmuje budowę 24 latarni typu parkowego od zaprojektowanej szafki oświetleniowej w ul. Okólnej do kładki nad rzeką, na odcinku ok. 700 m. Nowe oświetlenie wykonane będzie z zastosowaniem słupów aluminiowych o wysokości 4,5 m i opraw typu KIO LED. Słupy staną po stronie boisk piłkarskich i hali sportowej. Zadanie wykona wrocławska spółka PBS POLSKA. Inwestycja powinna zakończyć się w kwietniu 2024. Jej koszt to 345 tys. zł.

PSZOK na Pracach Odrzańskich zamknięty od 23 do 27.12

Wszystkim, którzy dali się porwać ferworowi przedsięwziętych porządków Ekosystem przypomina, że miejsce starej kanapy, szafki czy komody jest w kontenerze na gabaryty lub w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Pamiętajmy jednak, aby – w miarę możliwości – rozmontować mebel na elementy. Uwaga! PSZOK przy ul. Janowskiej 51 jest czynny pon.-sob. w godz. 7-15, lecz od 23.12 do 27.12 będzie nieczynny. PSZOK przy ul. Michalczyka 9 działa pon.-pt. w godz. 8-17, sb. w godz. 8-16 (oprócz 30.12.2023).

Podaruj mikołaja na Starym Mieście

Stowarzyszenie Nowy Wrocław zbiera słodycze, konserwy, kosmetyki, pampersy, przybory szkolne i zabawki, by wesprzeć samotne matki i dzieci ze specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, ul. Bora-Komorowskiego 31. Dary należy dostarczyć do 20.12 na ul. Łaciarską 4 (całodobowo).

NADODRZE

Kawałek ul. Kurkowej wróci z wojny do XXI w.

Wygląda na to, że reżyser Steven Spielberg ani aktor Tom Hanks wkrótce nie poznają miejsca, w którym kręcili w 2015 roku „Most szpiegów”. Kolejna kamienica na Nadodrze nie będzie już mogła udawać Berlina Wschodniego w czasach Zimnej Wojny.

Anna Aleksandrowicz

Zarząd Zasobu Komunalnego dziś (tj. dzień wydania biuletynu – 19.12) ma zamiar rozstrzygnąć przetarg na remont elewacji zabytkowej kamienicy przy ul. Kurkowej 61-63.

– Modernizacja ma przywrócić jej dawny wygląd – informuje Aleksandra Lipertowska z Zarządu Zasobu Komunalnego. – Znamy jej wygląd, bo zachował się w dokumentacji archiwalnej – podkreśla.

Zarządca planuje naprawę i renowację oryginalnych elementów fasady budynku, w tym odtworzenie detali architektonicznych i sztuka-torskich balkonów. Drzwi wejściowe również czeka wymiana. Nie

zachowały się oryginalne skrzydła bramy, ale nowa będzie stylizowana na tę z okresu budowy, czyli sprzed stu lat. Prace zwieńczy pomalowanie elewacji na nowy kolor ustalony z konserwatorem zabytków. Jaki?

Na tę informację musimy jeszcze poczekać.

Budynek jest wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Liczy 5 pięter, ma piwnicę i poddasze. Mieści się w nim 14 lokali komunalnych. Został wzniesiony na początku XX wieku i jest częścią historycznego układu urbanistycznego Przedmieścia Odrzańskiego wraz z Wyspą Mieszczańską i Wyspami Odrzańskimi.

Otwarcie ofert przetargowych nastąpi 19 grudnia br.

Kamienica nr 61-63 po remoncie może mieć inny kolor niż na rysunku

TARNOGAJ

Makieta Osiedla Gazowników czeka na pogodę

Zarząd Zieleni Miejskiej urządził w tym roku przy ul. Gazowej skwery Thomasa i Schreibera, rozdziela je ul. Złotostocka. Wykonano alejki i pergolę, przy której posadzono pnącza. Łada dzień rozpocznie się montaż historycznej makiety osiedla.

Bartosz Moch

Zielony Wrocław zlecił realizację projektu z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego „Tarnogaj nie zapomina – skwer przy ul. Gazowej im. Paula Schreibera” (WBO 2021 nr 55), czyli

makiety zabytkowego Osiedla Gazowników. Makieta będzie przedstawiać trzy etapy rozwoju architektonicznego osiedla Tarnogaj: 1. Tarnogaj – wioska archiwizowana na okres XVIII/XIX w., 2. Osiedle

Gazowników – ulice: Złotostocka, Kamieniecka i Ząbkowicka lata 30. XX w. i 3. Gazownia – stan na początek XX w.

Ciekawy sam w sobie jest sposób wytwarzania makiety. Pierwszy etap jej po-

wstania to makieta makiety – taka w wersji mini. Kolejnym krokiem były plastikowe modele budynków w skali już właściwej, a następnie metaloplastycy tworzyli bryły z właściwego materiału.

Wyzwaniem jest wierne odwzorowanie oryginałów i przygotowanie modeli odpornych na warunki atmosferyczne.

Montaż makiety osiedla planowany jest jeszcze przed świętami. Na razie stoi już postument. – Historyczna makieta Tarnogaju, jeżeli tylko pozwoli na to pogoda, zostanie zamontowana do świąt Bożego Narodzenia. Czekamy, aż przestanie padać deszcz, gdyż wymaga tego technologia montażu – wyjaśnia Marek Szempliński z Zarządu Zieleni Miejskiej.

Jeden z elementów makiety, która zostanie zamontowana łąda dzień

Tworzy prawdziwe lalki, które mają moc i... zębki

Nie wszystkim podobają się lalki Ludmyły. – I to jest w porządku, bo moje lalki nie są piękne, są prawdziwe. Są mityczne, mają ciemność i mają światło – mówi o swoich pracach Ludmyla Bezusko, artystka, która na co dzień uczy dzieci języka angielskiego. Jej dzieła można podziwiać w Muzeum Zabawek w Karpaczu.

Mirka Kuczkowska

Ludmyla Bezusko – artystka, arteterapeutka, nauczycielka. Mieszka we Wrocławiu od 2013 r. W swoich pracach inspirowana jest mitologią, psychologią i sztuką ludową. Jej lalki z cyklu „Duchy pradawnego lasu” można oglądać w Karpaczu w Muzeum Zabawek.

Lalki do zabawy i... terapii

Tworzy lalki od 15 lat. Szyje je do teatru, dla psychoterapeutów i na wystawy. Jej prace nawiązują do mitologii i archetypów – tak powstały lalki artystyczne, składające się na cykl inspirowany Wielkimi Arkanami kart tarota. Ale artystka jest też arteterapeutką i pedagożką, co procentuje podczas warsztatów, które prowadzi z motania motanek.

O tym, że lalki mają terapeutyczną moc, Ludmyla Bezusko przekonała się, szyjąc swoją pierwszą lalkę. – Przyszła do mnie moja pięcioletnia córka z prośbą, aby uszyła jej lalkę. To był dla mnie trudny czas, miałam depresję, powiedziałam więc, aby poszła do babci – opowiada.

Córka nie odpuszczała, aż w końcu artystka zrobiła jej lalkę z tego, co było pod ręką. – Lalka była raczej byle jaka, ale córka wszędzie ją ze sobą nosiła. Tak mnie to wzruszyło, że postanowiłam zrobić jej nową, ale już porządną. Tak córka swoim życzeniem wyciągnęła mnie z depresji. Świat lalek mnie zachwycał – mówi artystka.

Motanka

Powstawały już w neolicie i nigdy nie były traktowane jak zabawki. Wiercono, że reprezentują moc najwyższej bogini, matki tego, co żywe. – Aby zrobić motankę, trzeba mieć intencję. Na warsztatach omawiamy każde marzenie, aby mieć pewność, że jest ono prawdziwe – wyjaśnia Ludmyla Bezusko.

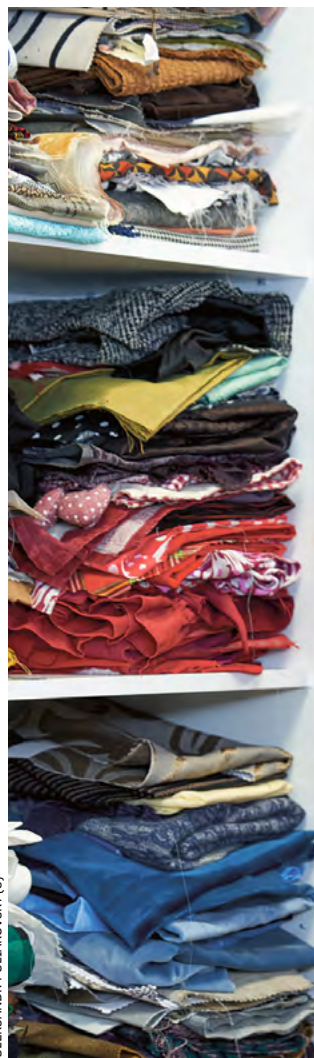
Intencje bywają różne, tradycyjnie motanki motało się na obfitości (wypełnione ziarnem lub grochem), na zamążpójście (wieszano się je w oknie, aby wyglądały kawalera), dla przyszłych matek i na płodność (lalka, która trzyma na rękach dziecko). Z tą ostatnią intencją lalkę motały najbliższe osoby bezdzietnej kobiety i dawały ją w prezencie.

W pracowni Ludmyli Bezusko wisi jeszcze inna motanka – rodowa. – Moja lalka reprezentuje siedem pokoleń wstecz. Zrobiłam ją z długich kawałków tkaniny. Dokładając kolejne kawałki, mówiłam: – To jest pierwsze pokolenie, robię to z szacunkiem do mojej matki i ojca. To jest drugie pokolenie, robię to z szacunkiem do moich dziadków i babć.

I tak dalej. Motając lalkę z taką intencją, można poczuć połączenie z przodkami i to niezależnie od tego, czy w rodzinie były dobre, czy złe relacje – wyjaśnia.

Bez nożyczek i bez igły

Przy robieniu motanek nie używa się ostrych narzędzi, aby nie przekłuć losu. Materiał drze się na kawałki i odpowiednio wypychając, łączy sznurkiem. Cechą charakterystyczną motanek jest to, że nie mają twarzy. – Różnie się to tłumaczy. Mnie podoba się wyjaśnienie, że motanka jest prawdziwa sama w sobie i nie potrzebuje rysów twarzy. Jest

OLEKSANDR POLIAKOWSKI (3)

Ludmyla Bezusko organizuje warsztaty z motania motanek, o których informuje na swoim Facebooku

reprezentacją wielkiej bogini i to wystarczy – mówi artystka.

Gdy motanka jest gotowa, trzeba dać jej prezent – w myśl zasady, że aby coś otrzymać, trzeba coś dać. Motanka lubi ozdoby: piórka, dzwoneczki, koraliki.

Wszystko masz w sobie

Czym innym są lalki artystyczne. Ludmyla Bezusko szyje je, inspirowana jest mitologią, sztuką albo archetypami. Najnowszy cykl nawiązuje do kart tarota. Lalki już były w Pradze, wiosną zobaczą je wrocławianie. Wystawa, jak wyjaśnia artystka, zorganizowana jest tak, że widzowie chodzą wokół ustawionych w kręgu lalek i wybierają tę, która najbardziej im się podoba, i tę, która ich odrzuciła.

– Wielkie Arkana zaczynają się od Głupca, który wyrusza w podróż: idzie, nie wiadomo gdzie, szuka, nie wiadomo czego. W podróży spotyka archetypy tarota i od każdego dostaje jakąś radę. W końcu Głupiec znajduje to, czego szukał,

w torebce, którą cały czas miał przy sobie – tłumaczy artystka.

I taki jest przekaz tarota: wszystko, czego potrzebujesz, masz w sobie.

Liczą się zmarszczki

Zanim artystka zacznie tworzyć lalki, dużo czyta wokół tematu. Czasami wykonuje szkice, ale nie zawsze. – Często po prostu bawię się materiałem i na gle zaczyna mi coś powstawać – przyznaje.

Później robi miedzianny stelaż, dzięki któremu można poruszać lalką. Na stelaż nakłada materiał, a wewnątrz wypycha. Rysy twarzy, zmarszczki i detale artystka for-

muje igłą i nitką. – Lalkę utwórzę, pokrywając specjalną substancją, i maluję – mówi artystka. Lalki są zadziwiająco lekkie i stabilne.

Są ludzie, którzy nie rozumieją tych lalek. – Jedna pani powiedziała mi, że w moich lalkach widzi ciemność. Ale przecież ciemność jest elementem naszego świata, bez niej nie byłoby światła – wyjaśnia artystka.

Dlatego na przykład lalka Słońce ma zębki. Słońce ma dawać innym radość i dobrą energię. Ale, jeśli ludzie będą chcieli wziąć zbyt wiele, Słońce ma zębki by się bronić.

Słońce – lalka z serii tarota

Zamotaj życzenie

Motanki obecne są w wielu kulturach, nie tylko słowiańskiej.

Osiedle w skrócie

Drzewa, które mają imiona. W listopadzie w ramach działania #ZieloneMaślice mieszkańcy posadzili na terenach zielonych przy Stawie Królewieckim kolejne drzewa – tym razem były to cztery lipy drobnolistne. Każde z nich ma imię: Pikulove, Magdalena, Kaja i Dorian. To ostatnie zasadził wraz z bliskimi 14-letni chłopiec, Dorian Dzieża (**mam-serce.org/dorian-dzieza**), któremu mieszkańcy osiedla pomagają w zbieraniu ponad 2,7 mln zł na operację w USA. W pomoc włączyli się także piłkarze, działacze i kibice Śląska.

Wieża obserwacyjna w parku Świetlików, między al. Śliwową a Ślężoujściem. Jest wśród drzew, ma dwie platformy (na wysokości 3 i 6 m) i mogą na niej przebywać 32 osoby jednocześnie. – Mam nadzieję, że to miejsce choć oderwie dzieci i młodzież od komputerów, zacieka ich, sprawi, że w ciszy i spokoju będą mogły obserwować przyrodę – powiedział nam Robert Kunysz, lider projektu WBO, dzięki któremu powstała.

Szkoła modułowa. Przy ul. Lubelskiej 95a ma swoją siedzibę Publiczna Szkoła Podstawowa Specto – pierwsza we Wrocławiu szkoła modułowa. Jej technologia oznacza, że placówkę można będzie rozbudowywać w miarę potrzeb. Na razie w trzech klasach uczy się tu 68 pierwszoklasistów.

Będzie przystań. Tam, gdzie Śłęza wpada do Odry, firma PIERK z Wrocławia wybuduje przystań. Teren wydzierzała od Wód Polskich. W planach jest też wypożyczalnia kajaków, kawiarnia i boisko. Marina ma powstawać etapami, a pierwszy to montaż pomostu, przy którym będzie można cumować kajaki. Wiosną firma planuje ustawić niewielki budynek, który będzie przeznaczony dla obsługi przystani.

Śłęza ujarzmiona, a WBO tu rządzi

Na powierzchni ponad 660 ha mieszka tu blisko 12,5 tys. osób. W ciągu ostatnich kilku lat zrealizowano tu (lub są realizowane nadal) 32 projekty, związane z drogami, zielenią i edukacją. Oto kilka z nich.

Redakcja

Od września br. ul. Ślężoujście jest już otwarta dla kierowców. Nie jest zwyczajną ulicą: pełni także funkcję wału przeciwpowodziowego i jest ostatnim ogniwem systemu ochrony przed powodzią miasta – dzięki niej Maślice, a także sąsiednie Prace Odrzańskie mają ochronę przed powodzią. Ulica zyskała nową nawierzchnię, chodnik dla pieszych i oświetlenie. Koszt: 12,5 mln zł.

Budowa trasy rowerowo-spacerowej w ciągu ul. Koziej od ulicy Tykocińskiej w kierunku Lasu Prackiego zmierza już do końca. Zamiast wąskiej, wydeptanej ścieżki powstaje w ramach WBO szeroka na 3 m trasa z nawierzchnią z kruszywa. Zaplanowano także strefę odpoczynku z ławkami. – Cały kilometrowy odcinek powinien być gotowy na początku przyszłego roku – informuje Ewa Mazur ze ZDiUM.

Wcześniej, w 2021 roku, zakończyła się wymiana nawierzchni drogi rowerowej wzdłuż ul. Królewieckiej od AOW do ul. Brodzkiej. 9 grudnia br. w ramach Funduszu Osiedlowego rozpoczęła się także budowa bezpiecznych przejść dla pieszych w obrębie skrzyżowania ul. Maślickiej i Północnej. Skrzyżowanie zostanie przebudowane (konieczne jest skorygowanie wlotu ul. Północnej), chodniki przebudowane, pojawi się tam azyl dla pieszych, nowa latarnia, będą też progi wypowowe.

Przebudowa ZSP nr 12

Na Maślicach zakończyły się prace związane z przebudową i remontem w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 12 przy ul. Suwalskiej. – Uczniowie i nauczyciele zyskali nowe sale lekcyjne, przestrzeń na bibliotekę, świetlicę i pomieszczenia sanitarne. Na nasze zlecenie wykonawca przebudował pomiesz-

czenia po miejskiej bibliotece i radzie osiedla – informuje Tomasz Jankowski z Zarządu Inwestycji Miejskich. – W ramach prac wymienione zostały okna, które – ba było też powiększyć, i drzwi. Przebudowane zostały instalacje sanitarne, grzewcze i teletechniczne. Koszt to 2 mln zł. Wcześniej, w 2022 roku, przebudowano i wyremontowano tam wentylację mechaniczną. Z kolei w 2019 roku w innym budynku ZSP nr 12, przy ul. Lubelskiej, powstał w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego plac zabaw

z dziesięcioma urządzeniami i ścieżką sensoryczną.

Pumptrack i kalistenika

W rejonie ul. Królewieckiej powstał w ub.r. pumptrack, czyli wyprofilowany tor z przeszkodami i ostrymi zakrętami dla amatorów trików na hulajnogach i deskorolkach. To pomysł mieszkańców – podobnie jak trasę rowerową wzdłuż Koziej zrealizowano w ramach WBO.

Znalazło się tam również miejsce do uprawiania kalisteniki, czyli ćwiczeń z wykorzystaniem własnej masy ciała (pompy, brzuski, mostki). Świetnie wpływa na układ krwionośny, kształtuje mięśnie. Na Maślicach jest więcej miejsc do uprawiania

KOMUNIKACJA MIEJSKA

TRAMWAJE

18, 21

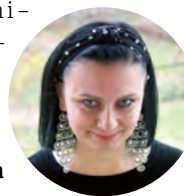

AUTOBUSY

101, 102, 103,
104, 123, 127,
152, 245

Rada osiedla

Przewodnicząca Zarządu Osiedla Maślice **Renata Cierniak** zaprasza mieszkańców na dyżury radnych, które odbywają się w poniedziałki (początek o godz. 18) w siedzibie rady w budynku CAL przy ul. Suwalskiej 11. Z RO można także skontaktować się e-mailowo: maslice@osiedla.wroclaw.pl. Radni umieszczają aktualne informacje dotyczące osiedla na www.FB.com/rada.osiedla.maslice.

Strażnik osiedlowy

Osiedle Maślice nie ma co prawda przypisanego na stałe strażnika osiedlowego, jednak w sprawach wymagających interwencji można dzwonić do dyżurnego Staży Miejskiej pod numer **986**. Dyżur pod tym numerem jest pełniony 24 godziny na dobę.

Dwoje dzielnicowych

Osiedle Maślice to rejon działania komisariatu Wrocław-Fabryczna. Dzielnicowi tego osiedla to: ■ sierż. **Karolina Filip**, tel. **600 209 958**, e-mail: dzielnicowy.fabryczna4@wroclaw.wr.policja.gov.pl, ■ sierż. szt. **Michał Sługocki**, tel. **602 611 134**, e-mail: dzielnicowy.fabryczna5@wroclaw.wr.policja.gov.pl.

Podany adres e-mailowy ma za zadanie ułatwić kontakt z dzielnicowym, ale nie służy do składania zawiadomienia o przestępstwie, wykroczeniu, petycji, wniosków ani skarg w rozumieniu przepisów prawa.

Dzielnicowy odbiera pocztę i służbowy telefon komórkowy w godzinach swojej służby.

W sprawach niecierpiących zwłoki proszę dzwonić pod numer telefonu **997** lub **112**.

W następnym odc. – Pawłowice

Osiedle w liczbach

EDUKACJA

1886

dzieci uczęszcza do żłobków, przedszkoli i szkół, w tym

1144

chodzą do SP nr 26 im. Piastów Śl. przy ul. Suwalskiej

ZIELEŃ

1,1 mln zł

zagospodarowanie terenu, nowy plac zabaw, program Złap deszcz, a

750 tys. zł

projekt WBO 2022 nr 201 „Zieleń to życie, sport to zdrowie”

INFRASTRUKTURA

12,9 mln zł

budowa jezdnii, przystanku tramwajowego, remontów, a w tym

3,9 mln zł

budowa Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej przy ul. Suwalskiej

ZMIENŃ PIEC

283tys. zł

wykonanie ogrzewania gazowego budynku przy ul. Maślickiej w ramach wymiany pieców na paliwo stałe (prace remontowo-konserwatorskie)

CAL z Suwalskiej to wulkan pomysłów

Zbiórki zuchów i harcerzy, gimnastyka dla seniorów, warsztaty malowania, zumba, ozdabianie pierniczek, konsultacje psychologiczne.

W Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Suwalskiej 11, którego operatorem jest Stowarzyszenie Kolektyw Pomysłów, dużo się dzieje. Budynek przy Suwalskiej jest także siedzibą RO i filii nr 7 Miejskiej Biblioteki Publicznej. Siedziba CAL ma swój parking, instalację fotowoltaiczną, zielony dach. Obiekt dostał 2. nagrodę w kategorii Budynek Użyteczności Publicznej w konkursie na najlepszą realizację architektoniczną w latach 2021–22 „Piękny Wrocław”.

Od „Syna Marnotrawnego” do reżysera spektakli

– Wszyscy wyszli, a ja byłem wbity w fotel. Nie wierzyłem, że można bez słów tak przekazać sztukę pełnometrażową. Wtedy pomyślałem sobie: jak tam się dostać? – o tym, jak został aktorem w Teatrze Pantomimy Henryka Tomaszewskiego i czy każdy może być mimem, opowiada Andrzej Kozłowski.

Paulina Czarnota

Wrocław, rok 1984. Andrzej Kozłowski pierwszy raz zobaczył spektakl Henryka Tomaszewskiego, założyciela i dyrektora Wrocławskiego Teatru Pantomimy, jednego z największych artystów polskiego i światowego teatru ruchu i pantomimy drugiej połowy XX w. – Po obejrzeniu „Syna Marnotrawnego” byłem zachwycony, miałem wrażenie, że aktorzy unoszą się nad sceną – wspomina Andrzej Kozłowski, zawodowy aktor mim, animator kultury i instruktor teatralny.

Egzaminy u mistrza

Choć, jak mówi: „był kompletnie zielony w tym temacie”, od razu zaczął szukać, jak dostać się do Wrocławskiego Teatru Pantomimy. – Dowiedziałem się o warsztatach w Klubie pod Ćwiekiem, które prowadził Zbigniew Kapuściński, emerytowany aktor teatru Henryka Tomaszewskiego. Tam stawiałem pierwsze kroki. Miałem już przygotowanie fizyczno-motoryczne, bo grałem w piłkę ręczną – mówi Andrzej Kozłowski. – Wziąłem udział w warsztatach, a gdy Henryk Tomaszewski ogłosił nabór do studia

Andrzej Kozłowski wraz z Teatrem Ruchu „Blejhatt” zdobyli wiele nagród na festiwalach

pantomimy, zgłosiłem się na egzaminy, a razem ze mną ok. 200–300 osób. Egzaminował nas sam mistrz i solista Marek Oleksy, wyłonili 20 osób z tej grupy, a wśród nich byłem ja. Była to radość nie do opisanie – dodaje. Podczas egzaminu trzeba było udowodnić sprawność ruchową, z rekwizytem pokazać

etiudę. Aktorem Wrocławskiego Teatru Pantomimy był do 1990 r. Brał udział w spektaklach: „Hamlet – ironia i żałoba”, „Akcja – sen nocy letniej”, „Król siedmiodniowy” i „Syn Marnotrawny”. Później założył razem z kolegą Teatr Pantomimy AP we Wrocławiu. Aktualnie jest reżyserem spektakli komediowych i dramatycznych,

prowadzi warsztaty teatralno-pantomimiczne z dziećmi, młodzieżą, osobami dorosłymi oraz seniorami w gminie Długołęka.

Kto może zostać mimem?

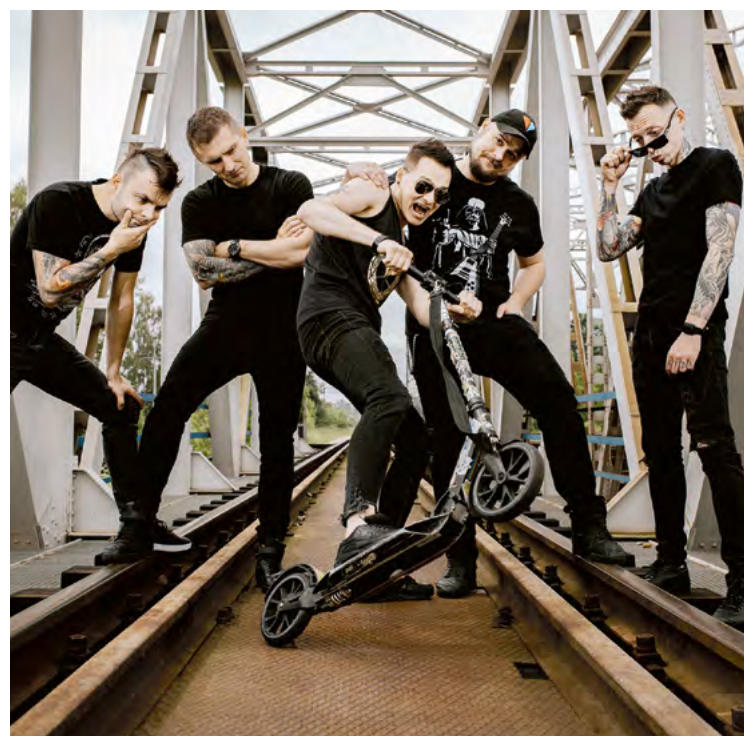
– Każdy. Prowadząc warsztaty z dziećmi czy seniorami, dobieram zajęcia odpowiednie dla danej oso-

by, także dla tych z ograniczeniami ruchowymi. To zajęcia z plastyki ciała, ćwiczenia ogólnorozwojowe, elementy ćwiczeń pantomimicznych – wyjaśnia.

Najmłodsi jego podopieczni to dzieci w wieku 7–12 lat z Teatru Ruchu „Team”, który działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Długołęce. Czy łatwo jest je uczyć, w końcu mim nie może mówić? – Coraz gorzej – śmieje się instruktor teatralny.

Aktor prowadzi także od 8 lat Teatr Ruchu „BLEJKATT”. Aktualny skład zespołu to 7 uzdolnionych par z miejscowości Bielawa i Kamień w gm. Długołęka. Grupa zrealizowała do tej pory 7 przedstawień bez słów i mają na koncie sporo nagród zdobytych na festiwalach i przeglądach teatralnych. W listopadzie podczas Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego BLACKOUT w Wołominie Andrzej Kozłowski zdobył nagrodę dla najlepszego reżysera Festiwalu za spektakl „Bez wyjścia”. Zajęcia prowadzi też z seniorkami, które tworzą Teatr Ruchu ZERO 7 w Bierutowie. Zdobyły m.in. I miejsce za spektakl „Kino” na IX Dolnośląskim Przeglądzie Seniorów Artystycznie Uzdolnionych w Ząbkowicach Śl.

Finał WOŚP 2024. Znamy już pierwszych artystów

Jednym z zespołów, który wystąpi we Wrocławiu, jest Nocny Kochanek

32. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy odbędzie się 28 stycznia 2024 r. Jak co roku, na ulicach w całej Polsce pojawią się wolontariusze z puszkami, którzy będą zbierać datki na pomoc dla polskich szpitali i osób z chorobami płuc, a na scenach zagrają artyści. Kto wystąpi we Wrocławiu?

Mariola Szczyrba

Akcji przyświeca hasło „Tu wszystko gra OK!”. Weźmie w niej udział 1685 sztabów w Polsce i na świecie (m.in. w Wielkiej Brytanii, USA, Norwegii, Japonii czy Indonezji), a na ulicach pojawi się 120 tys. wolontariuszy z puszkami. Tym razem działania fundacji skupiać się będą wokół płuc po pandemii – zbierane środki przeznaczone zostaną na zakup urządzeń dla oddziałów pulmonologicznych dla dzieci i dorosłych.

Jak co roku będą też koncerty. Poznaliśmy już pierwsze zespoły, które zagrają 28 stycznia na wrocławskim Rynku. A będą to:

- **Nocny Kochanek** – „Ci, którzy już znają, wiedzą, że to bezcenne muzyczne doświadczenie. Ci, którzy jeszcze nie mieli okazji, szybko się zakochają! Brzmienie heavymetalowe, charakterystyczny głos Krzyśka Sokołowskiego i teksty pełne satyry oraz humoru, jak sami mówią – bazujące na faktach, czasami wręcz autentycznych” – piszą o Nocnym Kochanku organizatorzy Finału,
- **Dr Misio** – „Męska załoga Dr Misio, kierowana przez niezrównanego Arkadiusza Jakubika, wkracza na scenę, gotowa rozgrzać wasze serca i poruszyć zmysły. Solidne brzmienie, ciężkie riffy

i znakomite teksty to jedynie wierzchołek lodowej góry, jaką dla was przygotowali”,

- **Hurt** – zespół z Wrocławia, znany m.in. z hitu „Żałoga G”, który po dziesięciu latach milczenia wraca z nową płytą. „Ich ósmy album to prawdziwe dzieło sztuki, z eklektycznym brzmieniem i udziałem utalentowanych gości, takich jak: Igor Pudło z kultowego duetu Skalpel czy obiecująca wokalistka Martyna Baranowska” – rekomendują organizatorzy,
- **Dziwna Wiosna** – „Koncerty Wiosny są jak lot w kosmos, jak podróż między biegunami: jest cisza i piękne melodie, jest wściekła energia i hałas”.

Rok Szymborskiej w Teatrze Polskim

Taka współpraca nie zdarza się często: nad jednym spektaklem pracują razem studenci Akademii Sztuk Teatralnych, Akademii Sztuk Pięknych i Akademii Muzycznej. Premiera muzycznego przedstawienia „Kot w pustym mieszkaniu”, dla którego inspiracją były wiersze i listy noblistki, 26 stycznia w Teatrze Polskim.

Magdalena Talik

Z produkcji, która łączy siły trzech uczelni – Akademii Muzycznej, Akademii Sztuk Pięknych i wrocławskiej filii Akademii Sztuk Teatralnych – wyjątkowo cieszy się Jan Szurmiej, dyrektor artystyczny Teatru Polskiego we Wrocławiu. Podkreśla, że integracja teatru ze wszystkimi uczelniami artystycznymi w mieście jest niezwykle istotna.

Miłośniczka zwierząt...

Joanna Degler, kierowniczka działu literackiego Teatru Polskiego, podkreśla, że w nowym spektaklu „Kot w pustym mieszkaniu” postać Wisławy Szymborskiej pokazana zostanie w inny sposób, niekoniecznie w ten, który znamy i kojarzymy.

Poznamy poetkę, przede wszystkim, przez pryzmat jej wyjąt-

Trwają przygotowania do spektaklu – poetkę zagra Krzysztof Dubielówna w naturalnej palecie barw

kowego stosunku do zwierząt. Za inspirację literacką do przedstawienia „Kot w pustym mieszkaniu” posłużyły zarówno wiersze Wisławy Szymborskiej, jak i jej korespondencja z Kornelem Filipowiczem, wieloletnim towarzyszem życia.

...w muzycznej odsłonie

Spektakl zatytułowany jednym z najsłynniejszych wierszy noblistki o kocie będzie muzycznym hołdem wobec twórczości

Szymborskiej. Ignacy Wojciechowski, absolwent i doktorant AMuz, napisał do spektaklu 15 utworów i połączył w nich wiele stylów. Pobrzmiwać będzie m.in. operowe bel canto, hip hop, dub, punk rock, blues. – Zależało mi, aby muzyka oddawała charakter tekstów – wyjaśnia Wojciechowski.

Wespół zespół

Na scenie Teatru Polskiego staną 26 stycznia nie tylko aktorzy

tej sceny (bo Wisławę Szymborską zagra legenda – Krzysztof Dubielówna), ale i studenci AST – zarówno z Wydziału Łaskarskiego, jak i Aktorskiego). Oprawą scenograficzną i kostiumami zajęli się z kolei studenci ASP z trzech kierunków – sztuki mediów, grafiki i scenografii.

Partnerem premiery jest Zoo Wrocław. Premiera spektaklu w reżyserii Tomasza Mana odbędzie się 26 stycznia 2024. Bilety trafią wkrótce do sprzedaży.

MATERIAŁY TEATRU POLSKIEGO

Historia polskiej poczty w pigułce

Już 20 grudnia o godz. 12 w Muzeum Poczty i Telekomunikacji (ul. Krasińskiego 1) zobaczymy nową odsłonę wystawy stałej „Historia polskiej poczty”. Nowo otwarta wystawa przeprowadzi nas przez wszystkie historyczne epoki – od początku istnienia poczty na naszych ziemiach w XVI w., aż po lata 90. wieku XX. Zasoby pokazane będą w nowoczesny, ciekawy sposób, na nowej ścieżce zwiedzania w zmodernizowanej sali. Pierwsze oprowadzanie poprowadzi kurator wystawy.

Posłuchaj kołęd w drugi dzień świąt

Polskie kołеды to nieprzebrany skarb. A drugi dzień świąt to idealna pora, aby wyjść już z domu i ich posłuchać. 26 grudnia w Starym Refektarzu Klasztoru o. Dominikanów (pl. Dominikański 2) o godz. 20 będzie ku temu okazja. Usłyszymy: „Lulajże Jezuniu”, „Bóg się rodzi”, „Cicha noc” i wiele innych w wykonaniu sopranistki i tenora będących solistami największych polskich oper i teatrów, takich jak: Teatr Wielki w Łodzi, Teatr Wielki Opery Narodowej, Teatr Muzyczny w Gliwicach. Bilety do nabycia na wroc.city/KoledyKoncert.

Zaczytana Ławka stanęła w bibliotece

W Bibliotece Uniwersyteckiej można siadać i zagłębić się w lekturze na Zaczytanej Ławce z wzorem zaczerpniętym ze średnio-wiecznej Biblii łacińskiej. Ławka to projekt Fundacji Zaczycani.org, a na pomysł jej ustawienia wpadło czworo pracowników BUw.

Magdalena Talik

Zaczytana Ławka to projekt Fundacji Zaczycani.org, która zajmuje się promowaniem czytelnictwa. Dotychczas ławki stanęły w 64 miastach – od Warszawy, Krakowa, Poznania i Łodzi po Łomżę, Więcbork czy Świdnik. We Wrocławiu mamy pierwszą. Każda z nich ma inny motyw zaczerpnięty z literatury, kultury i sztuki. Ławki projektują też znani artyści i osoby medialne.

Na pomysł ustawienia takiej ławki we Wrocławiu wpadli pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej – Monika Górską, Anna Górską, Katarzyna Kwaśniak i Andrzej Malenda.

Znajdziesz ją przy wejściu, ma kształt otwartej książki, której za pierwowzór posłużyły karty ze średniowiecznego manuskryptu z 1468 r. Przy każdej z Zaczycanych Ławek jest tabliczka z kodem QR, z którego można pobrać darmowe audiobooki – lista lektur zmienia się co miesiąc. To zazwyczaj bajki dla dzieci, bo akcja służy promocji czytelnictwa wśród najmłodszych, ale i też wśród dorosłych.

Zaczytana Ławka stanęła w Bibliotece Uniwersyteckiej (ul. Fryderyka Joliot-Curie 12) obok punktu informacyjnego, wszyscy mogą na niej siadać w godzinach pracy biblioteki (pn.–pt. w godz. 8–19, w sb. w godz. 9–14).

Zaczytana Ławka – można na niej siedzieć w Bibliotece Uniwersyteckiej

Leć po grudniowe „Krasnalove wieści”

W tym numerze Krasnal Pier-nikarz zdradza swoje sekrety. Egzemplarz papierowy znajdziesz w Centrum Informacji Turystycznej, Rynek 14, a pdf zawsze na www.krasnale.pl.

Як заведено святкувати Святвечір та Різдво у Польщі?

Що робить різдвяні свята особливими, так це Святвечір, кульмінацією якого є вечеря, що починається з появою першої зірки на небі. Невід'ємними елементами Святвечора є облатка, сіно, а також пусте місце за святковим столом. Тож, яких традицій дотримуються поляки під час зимових свят?

Світлана Кучеренко

Під час різдвяних свят у Польщі можна зустріти низку цікавих традицій. Наряджати ялинку, чекати на першу зірку, прощати один одному провини під час ламання облатки, готувати 12 різдвяних страв або залишати вільне місце за столом – це лише деякі з традицій, які супроводжують поляків щороку на Різдво.

Чи Святвечір – це те саме, що й день Різдва?

Святвечір припадає на 24 грудня і є днем перед Різдвом, яке настає 25 грудня. Святвечір називають днем перед великим святом, тому ви також можете зустріти термін „Святвечір всіх святих”. У християнській традиції Святвечір – це день перед Різдвом, який знаменує собою завершення періоду Адвенту.

Що приносить щастя на Святвечір?

Той, хто хоче забезпечити собі щастя на весь наступний рік, повинен перш за все спробувати кожну з 12 страв, що стоять

Традиційна святкова вечеря на Святвечір. У Польщі обов'язково має бути 12 страв на різдвяному столі

на святвечірньому столі. Також у Польщі популярним є повір'я, що „який Святвечір, такий і весь рік”. Тому в цей день слід уникати запізень і сварок, бути добрим і привітним. Дуже відомий звичай ховати луску від різдвяного коропа в гаманець. Це має привернути багатство і захистити від злодіїв. Ще один забобон, який допоможе вам розбагатіти, – вмиватися холодною водою, в яку занурені

монети. Успіх у новому році також приносить часте чхання у Святвечір.

Звідки взялася традиція, щоб мати 12 страв на Святвечір?

Історія страв на Святвечір та їхня кількість на столі змінювалася протягом століть. Колись готували 7 страв, які символізували кількість днів у тижні. Потім на стіл почали ставити 9

страв – за кількістю ангельських хорів. З роками на святвечірньому столі з'явилися також 5, 11 і 13 страв. Зрештою, було вирішено, що на різдвяному столі має бути 12 страв, які символізують апостолів і кількість місяців у році. Ось приклад 12 страв, які можуть знайтися на столі у Святвечір: вушка з борщем, грибна юшка, смажений короп, оселедець, різдвяна капуста, вареники з капустою, пиріжки

з капустою, кльоцки з маком, різдвяний компот із сухофруктів, пряники, різдвяний маковий пиріг, хліб. Часто на столі можна знайти кутю. Кутя – це страва східних регіонів Польщі, яку готують з відвареної пшениці, попередньо потовченої в дьогтярі, з додаванням меду та маку.

Чому на Святвечір за столом залишається порожнє місце?

Порожнє місце за столом – це дуже давня, ще дохристиянська традиція. Давні слов'яни залишали його під час святкувань як місце, призначене для померлих предків. Таким чином, вони мали отримати можливість знову з'явитися серед своєї родини. Коли Польща була охрещена, ця традиція отримала нове значення. Порожнє місце відтепер залишалось також для блукаючого мандрівника. Це мало символізувати нашу готовність прийняти людину, яка потребує допомоги. Таким чином, було зроблено посилення на Марію, Йосипа та маленького Ісуса, для яких не вистачило місця в заїжджому дворі.

Як взяти тварину з притулку та що треба знати?

Взяти тварину з притулку – це велика рішучість, що приносить радість. Ми розглянемо процес та важливі кроки, які слід врахувати, вибираючи нового пухнастого друга в Польщі.

Альона Нетьосова

Перш ніж наважитись на цей крок, важливо розуміти, що тварина – це не подарунок під ялинку, який можна віддати, якщо щось піде не так. Вона стає новим членом сім'ї, який приносить різноманітні емоції, не завжди легкі, тому важливо бути готовим до цього. Крім того, треба врахувати щомісячні фінансові витрати, які залежать від розміру, виду, породи та характеру тварини. А далі діло за малим, знайти свого пухнастого друга. Можна придбати тварину в офіційному розпліднику з усі-

ма необхідними документами за відповідну суму, або ж звернутися до притулку для тварин і за символічну пожертву 15-35 злотих взяти нового члена родини.

Як це зробити?

- Обрати притулок.
- Пройти співбесіду з працівниками центру.
- Заповнити анкету.
- Можливо необхідно показати умови житла.

Якщо всі раніше описані етапи успішно виконані, наступним кроком стає оформлення договору про адопцію на підставі паспорта та письмового дозволу

від власника квартири, яку майбутній господар тварини орендує. В угоді зазначено, що новий власник зобов'язується забезпечити тварину належними умовами. Важливо! Заборонено передавати собаку третім особам або продавати. Також необхідно бути готовим до фізичної перевірки адоптації тварини в новій родині.

Де можна взяти тварину?

„Товариство захисту тварин у Польщі Притулок для бездомних тварин у Вроцлаві” за адресою ul. Ślazowa 2,51-007 Wrocław. Більше інформації на сайті: www.schroniskowroclaw.pl

ОЛЕКСАНДР ПОЛЯКОВСЬКИЙ

Пам'ятайте, що тварина – це не іграшка, а новий член родини

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

[@wromigrant](https://www.facebook.com/wromigrant)

PL / UA / EN / BY / RU

Przełomowy 2023 dla Trójkolorowych

Pierwsze miejsce w tabeli, dwukrotny komplet na trybunach, druga najwyższa frekwencja w Polsce, najlepszy strzelec ligi... Kibice Śląska mogą być dumni!

Redakcja

W pierwszej części 2023 klub napotkał wiele przeciwności, ale mimo to udało się utrzymać w PKO BP Ekstraklasie. Plan minimum został osiągnięty, ale Jacka Magierę i jego drużynę w sezonie 2023/24 czekały znacznie trudniejsze wyzwania. Początki bez wątpienia nie były łatwe – po trzech meczach WKS miał na koncie tylko jeden punkt i gdyby wtedy ktoś powiedział, że „Trójkolorowi” po raz ostatni przegrają 12 sierpnia, to z pewnością nikt by nie uwierzył.

Efektowne zwycięstwo z Lechem Poznań 3:1 na Tarczyński Arenie było początkiem wspaniałej drogi, która skończyła się pierwszym miejscem w Ekstraklasie na koniec 2023 roku. W tym czasie klubowi udało się dwukrotnie sprzedać wszystkie bilety na domowe mecze z Legią Warszawa oraz Rąkowiek Częstochowa. Szczególnie wyjątkowy był ten pierwszy, gdy

Na spotkania WKS-u przyszło ponad 208 tys. kibiców, o ponad 30 tys. więcej niż w poprzednim sezonie

to wrocławianie pokonali stołeczny zespół aż 4:0, co bez cienia wątpliwości można zaliczyć do grona najwybitniejszych meczów Śląska w całej historii. W sumie średnia frekwencja na meczach we Wrocławiu wyniosła 23 219, co stanowi drugie miejsce w Polsce! Na spotkania WKS-u przyszło już ponad 208 tys. kibiców, o ponad 30 tys. więcej niż w całym poprzednim sezonie.

Podczas jesiennej rundy udało się osiągnąć dwa imponujące rezultaty – seria 17 meczów z rzędu ze strzeloną bramką, która została zakończona po meczu z Koroną Kielce, oraz 16 kolejnych spotkań bez porażki. Warto też zwrócić uwagę na kapitana WKS-u. Erik Exposito, który rozgrywa swój najlepszy sezon w karierze, z 14 bramkami na koncie, jest bezapelacyjnym liderem ligowej klasyfikacji strzelców, wyprzedzając

wicelidera o sześć trafień. Podsumujmy – Śląsk Wrocław dzięki ostatniemu wyjazdowemu zwycięstwu z Zagłębiem Lubin 2:1 kończy 2023 rok na pozycji lidera i już teraz zgromadził więcej punktów, niż w całym poprzednim sezonie. Powrót do ligowych meczów w drugi weekend lutego – wówczas wrocławianie podejmą u siebie Pogoń Szczecin.

Tydzień w skrócie

12 meczów, 12 zwycięstw – taki bilans mają szczypiorniści **Śląska Wrocław HAND-BALL** w Lidze Centralnej (II poziom rozgrywek). Daje im niekwestionowaną pozycję lidera. W ostatniej kolejce wrocławianie pokonali na wyjeździe MKS Wieluń 24:22. Mecze następnej rundy zaplanowano dopiero w weekend 13–14 stycznia. Śląsk zagra wówczas u siebie z KPR-em Autoinvest Żukowo.

Już dziesiątą porażkę w 14. meczu Tauron 1. Ligi ponieśli **siatkarze Gwardii**. Wrocławianie przegrali na własnym parkiecie 1:3 (-11, +22, -23, -19) z PSG KPS Siedlce. W efekcie tej porażki Gwardia znalazła się w strefie zagrożonej spadkiem. Szansa na podźwignięcie się w tabeli nadarzy się w piątek 22 grudnia – wrocławianie zagrają na wyjeździe z MKST Astrą Nowa Sól.

WYDARZENIA SPORTOWE

koszykówka

Orlen Basket Liga, 23.12, godz. 17.30, Hala Orbita, **Śląsk Wrocław – Trefl Sopot** (Polsat Sport Extra)

BTK Eurocup, 20.12, godz. 20, Hala Orbita, **Śląsk Wrocław – Budućnost VOLI Podgorica** (Polsat Sport)

Orlen Basket Liga Kobiet, 23.12, godz. 18, KGHM Ślęza Arena, **1KS Ślęza Wrocław – SKK Polonia Warszawa** (Emocje TV)

siatkówka

Tauron 1.liga, 22.12, godz. 18, Hala Widowiskowo-Sportowa w Nowej Soli, **MKST Astra Nowa Sól – Gwardia Wrocław**
Tauron Liga Kobiet, 30.12, godz. 19, Hala Orbita, **#Volley Wrocław – BKS Bostik ZGO Bielsko-Biała** (Polsat Box GO)

Kiedy 10. Nocny Wrocław Półmaraton?

Na ostatni Nocny Wrocław Półmaraton zapisało się 10 tysięcy osób, a na starcie stanęło dokładnie 8197 zawodników. Najszybszy z nich okazał się Tomasz Grycko z czasem 1:04:59. Wśród kobiet zwyciężyła Natalija Semenowych, która dotarła na metę w ciągu 1:15:20.

Bartosz Moch

Nocny Wrocław Półmaraton to flagowa impreza biegowa w stolicy Dolnego Śląska. Zawody odbywają się co roku już od 10 lat i nie-

zmiennie organizuje je Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław. Wyjątkiem był rok 2020 i 2021, kiedy pandemia koronawirusa

pokrzyżowała plany organizatorów i popularna „połówka” nie mogła wystartować.

W tym roku sportowcy byli dopingowani przez 5 tysięcy kibiców zgromadzonych na Stadionie Olimpijskim i tysiące mieszkańców Wrocławia, którzy wspierali ich na trasie imprezy. Wszyscy amatorzy nocnego biegania ukończyli zawody o godz. 1.50. Miłośnicy sportu celebrowali swoje święto do późnych godzin nocnych, korzystając z atrakcji „miasteczka półmaratońskiego” i stołując się w „strefie gastro”, rozłożonej na Polach Marsowych.

Znamy już datę przyszłorocznego imprezy. 10. jubileuszowa edycja biegu odbędzie się **15 czerwca 2024 roku** o godz. 22. Organizatorzy już rozpoczęli pracę nad stworzeniem wyjątkowego wydarzenia. – Mamy ambicję, by 10. odsłona naszego półmaratonu była absolutnie niesamowita – mówi Łukasz Sarapuk, szef projektu. – Dlatego już w listopadzie rozpoczęliśmy pracę, żeby przygotować zawody. Dążymy do tego, żeby jubileuszowa edycja biegu zapisała się złotymi zgłoskami w historii wrocławskiego sportu.

W przyszłym roku limit uczestników wyniesie 10 tysięcy. Zapisy na wydarzenie rozpoczną się tradycyjnie **1 stycznia, minutę po północy**. Regulamin i kolejne informacje pojawią się wkrótce na stronie www.mcs.wroc.pl oraz w mediach społecznościowych biegu.

Uczestniczki ostatniego biegu i projekt medalu 10. edycji półmaratonu

Winter Tales by Natalia Szczypuła w Vertigo 20.12

Grudzień to najwspanialszy miesiąc koncertów w Vertigo Jazz Club & Restaurant (ul. Oławska 13). Zimowa, a jednocześnie gorąca, atmosfera w klubie cieszy przybywających. Na scenie w tym okresie goszczą najlepsi wrocławscy muzycy – na czele których stoją oczywiście nasze wspaniałe wokalistki. Tak samo będzie i tym razem. Vertigo za-

prasza 20 grudnia o godz. 20 na koncert, który, ze swoimi zimowymi opowieściami, poprowadzi Natalia Szczypuła i jej wspaniali koledzy. Bilety w cenie od 40 zł można kupić na stronie vertigojazz.pl/pl/bilety lub serwisie kicket.com. Oprócz zakupu biletu możliwa jest również rezerwacja stolika (10 zł od osoby plus powitalny drink) pod adresem: rezerwacje@vertigojazz.pl. Wczorami lokal przeznaczony jest dla osób pełnoletnich.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt. 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Paulina Czarnota

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław

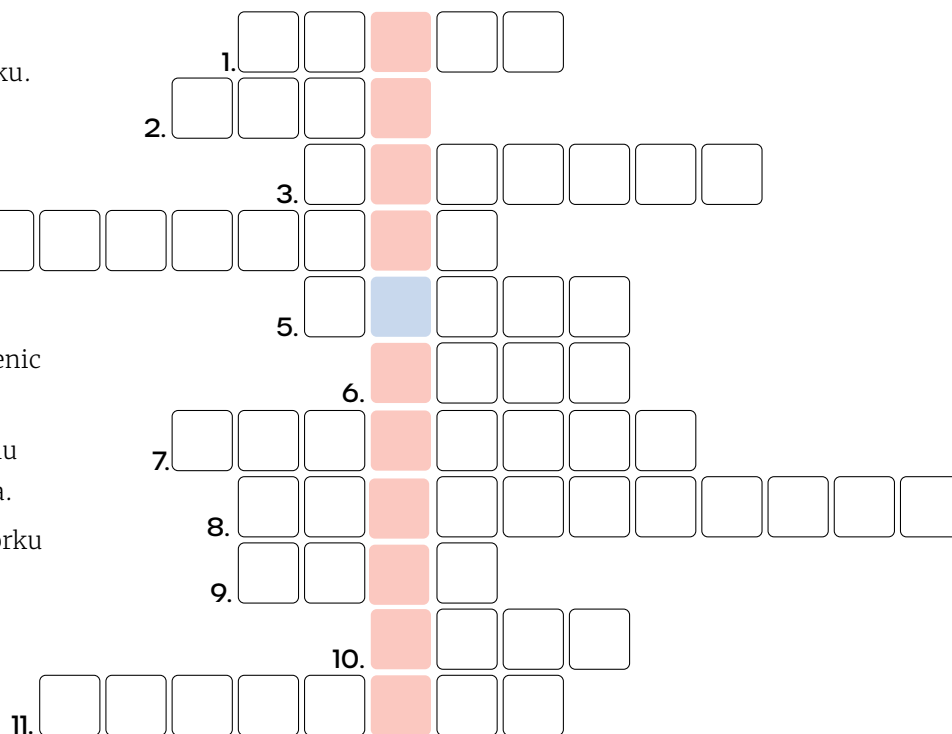
Garden of Lights w ZOO Wrocław do 3.03.2024

Jedyny taki spacer po ZOO Wrocław. Podróż do Dzikiej Afryki opowiedziana światłem. Najbardziej rozpoznawalne gatunki zwierząt tego kontynentu w multimedialnym wydaniu. To doskonała lekcja przyrody, która przybliży wiedzę na temat zagrożonych gatunków. Warto uwiecznić wizytę w tym magicznym ogrodzie na zdjęciach! Wejście na wystawę

i kasa biletowa znajdują się przy ul. Wróblewskiego (pierwsza brama za mostem Zwierzynieckim). Bilety można kupić także na bilety.gardenoflights.com (od 37 zł normalny, od 32 zł ulgowy). Z każdego sprzedanego biletu 1 zł przeznaczony jest na ratowanie pingwinów przyłaskowych. Wystawa jest czynna do 3 marca 2024 r. od pon. do pt. w godz. 17-20 (ogród), 16.45-19.30 (kasa) i w sb., nd. i święta w godz. 17-21 (ogród), 16.45-20.30 (kasa).

KRZYŻÓWKA NUMERU 161

- Miejski lub celny.
- ... Targ, w odróżnieniu od starego na Rynku.
- Jest wszystkich, czyli jest ...
- Ulica, przy której mieszkali kotlarze.
- Naprawia obuwie.
- Trunek podawany tradycyjnie w piwnicy ratusza.
- Osiedle we Wrocławiu pełne starych kamienic i małych warsztatów rzemieślniczych.
- Jeden z zakonów żebraczych, we Wrocławiu zlokalizowany przy kościele św. Wojciecha.
- Świecąca reklama – zobaczysz je w podwórku przy ul. Ruskiej 46.
- ... Równik – miejsce pracy osób z niepełnosprawnością.
- Dopełnia teorię.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **161.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **3 stycznia 2024 r. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **10 stycznia 2024 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem, workoplecak z herbem, kubek. Zwycięzcami w nr. 159 (hasło: To już pięć lat) zostali: pan Andrzej (bluza), pani Joanna (workoplecak) i pani Elżbieta (parasol). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs